

15. rocznica tragedii Czarnobyla

Schorowani i niepotrzebni

Każde 10 dni z tego świata odchodzi jeden „czarnobylec”. Straszliwe skutki awarii „osiągnięcia myśli ludzkiej”

Fot. EPA-ELTA

– Wręczyliśmy parlamentarzystom bardzo pouczającą książkę – „Modlitwa czarnobylska” – powiedział wczoraj „Kurierowi” przewodniczący litewskiego Ruchu „Czarnobyl” Robertas Mockapertis.

15 lat temu światem wstrząsnęła niebywałych dotychczas rozmiarów katastrofa nuklearna. Na ukraińskiej elektrowni atomowej w Czarnobylu zdarzyła się awaria jednego z reaktorów jądrowych. Likwidatorzy awarii przybyli do Czarnobyla z całego ówczesnego ZSRR. Pracowali w straszliwych warunkach, często bez najprostszej ochrony organizmu przed niesamowitą dawką napromieniowania. Pewna śmierć...

Po śmierci do Czarnobyla przyjechali

i likwidatorzy z Litwy – budowlani, kierowcy, inżynierowie. Choć wśród litewskich likwidatorów byli również: generał, ksiądz, kilka pilotów, malarze. Najstarszy „czarnobylec” jest urodzony w 1915 roku, najmłodszy – w 1974.

Wszyscy oni w latach 1986-89 uporządkowywali „największe na świecie wysypisko śmieci radiacyjnych”, lykali śmiertelny kurz, budowali miasto Sławuticz.

10 marca 1990 roku likwidatorzy litewscy założyli Ruch „Czarnobyl”. Najważniejszym celem tego Ruchu była pomoc w adaptacji schorowanych ludzi w społeczeństwie i w pozyskaniu dla nich socjalnych i medycznych świadczeń.

Na Litwie jest zarejestrowanych 7025 (923 – mieszkańcy Wilna) likwidatorów skutków awarii na Czarnobylskiej EA, z nich 512 zmarło (dane – 09 09 2000). 2007 likwidatorów uznano chorymi na choroby popromienne. W rodzinach likwidatorów po 1986 roku urodziło się 300 dzieci, spośród których trzecia część już teraz jest chora! Wszędobylscy statystycy podliczyli, że każde 10 dni z tego świata odchodzi jeden „czarnobylec”.

Dla tych, którzy stracili zdrowie podczas likwidacji awarii, państwo litewskie przyznaje status osoby, która ucierpiała na skutek okupacji w latach 1939-1990.

(Dokończenie na str. 9)

Retrospektywa historyczna o szkolnictwie polskim Wilna

Dlaczego Lelewel?

Nie była to impreza z pompą. Raczej można zaliczyć do kameralnych, gdzie spotkali się nauczyciele, starszoklasiści, rodzice aktualnych uczniów i absolwenci. Nie było ich wielu, ale byli to ludzie znani w środowisku polskim Wilna z dobrych spraw na rzecz tegoż środowiska.

Grono pedagogiczne bylej szkoły średniej nr 5 na Antokolu, a dziś imienia Joachima Lelewela zorganizowało konferencję historyczną, którą można określić

krótko – dlaczego tej szkole, najstarszej wileńskiej szkole polskiej w okresie powojennym, obecnie przyznano patrona w osobie Joachima Lelewela, jednego z największych historyków XIX wieku, ojca duchowego wieszczka narodu polskiego Adama Mickiewicza.

Lekcja historii

Była to doskonała lekcja historii na te-

mat szkolnictwa polskiego od początku XIX wieku.

Referenci, a byli to nauczyciele różnych przedmiotów, przypomnieli trudny okres zaboru carskiego, kiedy to ostrze represji skierowane było na ludność polską, a przede wszystkim na szkolnictwo polskie. Zahaczono o okres pierwszej okupacji Niemiec w roku 1915, kiedy to pozwolono na otwarcie polskich szkół, które zaistniały w postaci kursów gimnazjalnych.

Dopiero w roku 1920 szkoły zostały częściowo upaństwowione przez władze szkolne. Przy tej sposobności I Gimnazjum Męskie przybrało imię Króla Zygmunta Augusta, II Gimnazjum – imię Elizy Orzeszkowej, natomiast gimnazjum założone przez młodzież akademicką uzyskało imię Joachima Lelewela, które zajmowało wówczas gmach dzisiejszej Akademii Muzycznej. Dopiero w roku 1933 zostało ono dołączone do gimnazjum im. Króla Zygmunta Augusta.

Z tajnych kompletów – do „piątki”

Wrzesień 1939 roku. Początek wojny. 17 września na mocy paktu Ribbentrop – Mołotow Związek Sowiecki zagarnia Wilno i Wileńszczyznę.

(Dokończenie na str. 7)

Na ręce dyrektora Wacława Baranowskiego podziękowanie za zachowanie tradycji składa absolwentka z 1949 r. Hanna Strużanowska
Fot. Marian Paluszkiwicz

W NUMERZE:

Kraj

2

„Nauczyć innych polskiego.” W dniach 24-26 kwietnia na Uniwersytecie Wileńskim obradują uczestnicy międzynarodowego seminarium „Doskonalenie metod nauczania języka polskiego jako obcego”.

Aktualności

3

„Ochłapanie błotem skrzydła.” Sprawa pojawienia się na rynku kolejnej gazety Okińczycza wymaga dodatkowych wyjaśnień, bowiem założenie konkurencyjnego dla „Kuriera” tytułu trudno raczej nazwać „pomocną dłońią prezesa”.

Praworządność

5

„Wszyscy bali się Albańczyka.” W Norwegii za kratkami okazali się dwaj przybyli z Litwy najemni zabójcy, którzy nie zdążyli wykonać zamówienia.

Gazeta Harcerska

6

„Tyle różnic... i tacy podobni.” 22 kwietnia br., w niedzielę, nieopodal Kernavė odbyła się nieoficjalna konferencja przedstawicieli organizacji skautowych na Litwie.

Samo życie

8

„Sedno reformy emerytalnej.” Projekt Ustawy o reformie systemu emerytalnego przewiduje ogólne zasady przekształcenia tego systemu na Litwie.

Sport

10

„Nerwowy mecz w Utah.” Allen Iverson poprowadził zespół Philadelphia 76ers do pierwszego zwycięstwa w play off. Iverson zdobył 45 punktów, a Sixers pokonali Indianę Pacers 116:98.

O świętowaniu 1 Maja jeszcze nie uchwalono Gra na zwłokę

Wczoraj na nadzwyczajnej sesji Sejmu po raz drugi postanowiono zrobić przerwę w omawianiu kwestii świętowania czy nie Międzynarodowego Dnia Pracy 1 Maja.

Na wniosek lewicy, by na sesji omówić tę kwestię, tym razem o przerwę poprosiła prawica – opozycyjna frakcja Związków Ojczyzny (konserwatyści). Wniosek przyjęto 19 głosami posłów. Przeciwko przerwie w omawianiu głosowało 60 posłów i 3 powstrzymało się. Według statutu dla ogłoszenia przerwy w omawianiu kwestii wystarczy poparcie piątej części biorących udział w obradach posłów.

Zagadnienie na temat tego, czy na Litwie dzień 1 maja będzie dniem roboczym czy też świątecznym, będzie omawiane na kolejnej sesji, czyli dziś.

Liberałowie zapewniają, że kategorycznie nie są przeciwko świętowaniu pierwszomajowemu, jednakże obawiają się ekonomicznych konsekwencji tego kroku. Według przewodniczącego komitetu spraw socjalnych i zatrudnienia Artūrasa Melianasa, jeszcze jeden wolny dzień może Litwę kosztować 177 mln litów.

Inf. wł., BNS

Sentencja

Komputer jest logicznym dalszym rozwinięciem człowieka: inteligencją bez moralności.

J. OSBORNE

Kalejdoskop aktualności

Zwolnić Ramūnasa Karbauskisa

42 parlamentarzystów wystąpiło z propozycją odwołania wiceprzewodniczącego Sejmu, przewodniczącego Partii Chłopskiej Ramūnasa Karbauskisa.

Jak głosi oświadczenie, odczytane we wtorek na zakończenie wieczornego posiedzenia plenarnego, poseł Karbauskis „bez przyczyn usprawiedliwiających całkowicie się stroni od przyznanych mu funkcji kurowania pracy sejmowych komitetów i komisji”. Oświadczenie podpisali przedstawiciele frakcji koalicji rządzącej, w tym większość przewodniczących komitetów sejmowych i poszczególnych komisji. Na razie nie wiadomo jednak, kiedy w Sejmie będzie rozpatrywana sprawa odwołania Karbauskisa. Nie podano żadnej konkretnej daty.

Minister nadal poszukiwany

Prezydent Valdas Adamkus nie będzie mianował ministrem zdrowia wytypowanego przez socjalliberalów Eduardasa Bartkevičiusa.

„Prezydent nic nie ma przeciwko osobie Bartkevičiusa, który jest wiceministrem zdrowia i może dalej z powodzeniem pełnić te obowiązki” – powiedział doradca prezydenta Darius Kuolys.

Jest to pierwszy przypadek, gdy prezydent o proponowanym kandydacie na ministra dowiaduje się nie od premiera, nie od przedstawicieli partii politycznej, tylko z prasy.

„Dla prezydenta nie jest do przyjęcia taka droga, gdy kandydatura jest rozpatrywana i omawiana przez prasę” – zaznaczył doradca.

Delegacja wojska rosyjskiego

Wczoraj rano oficjalne spotkania rozpoczęła przebywająca na Litwie delegacja wojskowych rosyjskich wysokiej rangi, kierowana przez zastępcę naczelnika Zarządu Głównego Kontaktów Międzynarodowych Ministerstwa Obrony Rosji generała pułkownika Walentina Bogdanczikowa.

W Ministerstwie Ochrony Kraju delegacja rosyjska spotkała się z wiceministrem Povilasem Malakauskasem, innymi osobami, odwiedziła pułk szkoleniowy w Rukli, Kowieńską Szkołę Podoficerów. Dzisiaj gości rosyjskich przyjmie minister ochrony kraju Linas Linkevičius, będą oni mieli wycieczkę po wileńskiej Starówce. Jest to pierwsza wizyta na Litwie rosyjskiej delegacji wojskowej tak wysokiej rangi po wycofaniu armii rosyjskiej w 1993 r. A propos, gen. płk Bogdanczikow przez dłuższy czas – do roku 1987 – służył w sowieckim wojsku na terytorium Litwy.

Finanse wyższych uczelni

Wczoraj premier Rolandas Paksas wspólnie z ministrem oświaty i nauki Algirdasem Monkevičiusem, przewodniczącym sejmowego Komitetu Oświaty, Nauki i Kultury Rolandasem Pavilionisem, wiceministrem finansów Edmundasem Žilevičiusem oraz rektorami wyższych uczelni omawiali problemy ewidencji środków specjalnych wyższych uczelni.

Na spotkaniu premier zaproponował, aby dochody z różnych usług uniwersytetu były obliczone w sposób elektroniczny z pomocą nowoczesnego programu komputerowego. W ciągu miesiąca specjaliści komputerów mają przygotować propozycje w celu udoskonalenia obecnego komputerowego systemu ewidencji środków.

Przycumują todzie podwodne

Po raz pierwszy od odrodzenia niepodległości port litewski przyjmie łodzie podwodne.

Jutro rano do Kłajpedy przypląną dwie łodzie podwodne niemieckiej marynarki wojennej U16 i U26, które przywieżą dla Kłajpedzkiego Szpitala Gruźliczego ładunek pomocy humanitarnej. Towarzyszyć im będzie statek zaopatrzeniowy – holownik „Fehrman”.

Przekazanie pomocy humanitarnej przedstawicielom Kłajpedzkiego Szpitala Gruźliczego nastąpi tuż po przycumowaniu, informuje Ministerstwo Ochrony Kraju.

Współpracują prokuratorzy Litwy i Szwecji

Przedstawiciele prokuratur generalnych Litwy i Szwecji zawarli umowę o współpracy. Umowa ta została podpisana we wtorek w Sztokholmie, gdzie przebywa delegacja Prokuratury Generalnej Litwy.

Zgodnie z podpisanym porozumieniem, prokuratury obu krajów regularnie będą wymieniały wizyty robocze swych pracowników, prokuratorzy szwedzcy w Wilnie zorganizują seminaria i szkolenie specjalistów. Przewidziane w umowie środki będzie realizowała dwustronna grupa robocza.

Poglądy litewsko-francuskie na bezpieczeństwo

Jutro w Wilnie rozpocznie się dwudniowa konferencja międzynarodowa „Bezpieczeństwo europejskie: poglądy Litwy i Francji”.

Organizatorami forum są Instytut Stosunków Międzynarodowych i Nauk Politycznych Uniwersytetu Wileńskiego, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, ambasada francuska na Litwie, ambasada litewska we Francji oraz Fundacja Roberta Szumana.

Łotwa żąda blisko 400 tys. Lt

W charakterze odszkodowania za straty, wyrządzone środowisku przez rozlaną w terminale Būtingė ropę, Łotwa żąda od właścicielki terminalu – „Mažeikių nafta” – 61 216 latów (391 tys. Lt). Poinformował o tym szef wydziału kontroli morskiej Łotewskiego Zarządu Środowiska Morskiego Feliks Klagisz.

Zaznaczył on, że zarząd żąda rekompensaty 640 latów (4089 Lt) za loty lustracyjne samolotu i około 60 latów (383 Lt) za badanie próbek ropy. Pozostała suma – to opłata za szkody z powodu rozlanej ropy, która się przedostała do wód terytorialnych Łotwy. (BNS, ELTA)

Seminarium na UW

Nauczyć innych polskiego

W dniach 24-26 kwietnia na Uniwersytecie Wileńskim obradują uczestnicy międzynarodowego seminarium „Doskonalenie metod nauczania języka polskiego jako obcego”.

Zainteresowanie językiem polskim na Litwie wśród nie-Polaków coraz bardziej wzrasta. Awansował z rangi nie lubianego, nie chcianego do grona tych języków, których warto się uczyć i znać, przynajmniej „średnio”. Aktualny więc jest temat imprezy, której organizatorami są Katedra Filologii Polskiej Uniwersytetu Wileńskiego i Instytut Polski w Wilnie.

Do Wilna na seminarium przyjechali poloniści, zrzeszeni w organizacji „Bristol” (również z przewodniczącą prof. dr hab. Anną Dąbrowską z Uniwersytetu Wrocławskiego), skupiającej polskich i zagranicznych nauczycieli kultury polskiej i języka polskiego jako ob-

cego. Prof. Urszula Zajkowska z „Bristolu” mówiła, że „poloniści, wykładający język polski i kulturę dla nie-Polaków, mają wielką misję do spełnienia, propagują bowiem Polskę poza jej granicami”.

Zaznaczyła także, że wielkie osiągnięcia w tej dziedzinie ma polonistka Uniwersytetu Wileńskiego. Z pewnością jest tu największa zasługa wykładowców, miejscowych Polaków, którzy jednakowo dobrze znają też język państwowy.

Przypomnijmy, że od roku 1993, tj. gdy powstała Katedra Filologii Polskiej (kierownik – prof. dr hab. Algis Kalėda), równolegle odbywa się nabór studentów po szkołach polskich i niepolskich. Obecnie polski studiuje 45 osób niepolskiego pochodzenia. Każdego roku na ten kierunek przyjmuje się od 10 do 14 osób.

Naukę języka polskiego można

również pobierać na kursach w Instytucie Polskim.

Jak poinformował Andrzej Kierulis, pracownik IP, ta placówka każdego roku organizuje dwusemestralne studia (cena semestru wynosi 100 Lt). Działają trzy grupy według stopnia wiedzy. Rozważana jest możliwość zorganizowania lekcji specjalistycznych, jak też otwarcia filii kursów w Kownie.

Andrzej Puksztos

Wyjaśnienie stanowiska DSPKL

W sprawie pojednania

Chciałbym przedstawić stanowisko członków stowarzyszenia oraz swoje jako prezesa DSPKL w sprawie pojednania z żołnierzami „Vietinē rinktinē”.

Na wstępie chcę powiedzieć parę słów o samym Dobroczynnym Stowarzyszeniu Polskich Kombatantów na Litwie. Nasza organizacja powstała 12 lutego 1993 roku. Zrzeszała wtedy ponad 450 żołnierzy i oficerów I Wojny Światowej, Wojny Obronnej '39, żołnierzy Armii Krajowej, II Korpusu Armii Andersa oraz żołnierzy LWP. DSPKL zrzesza obecnie około 300 kombatantów.

Na zebraniach naszego stowarzyszenia w lutym i marcu bieżące-

go roku podejmowaliśmy kwestię pojednania z żołnierzami litewskich jednostek Plechavičiusa, które w roku 1944 niejednokrotnie na Wileńszczyźnie staczały walki z oddziałami Armii Krajowej.

Członkowie naszego stowarzyszenia są za przebaczeniem, ale nie za zapomnieniem prawdziwej historii.

W nawiązaniu do artykułu prezesa KPWWL Stanisława Kaczkana „Tym, którzy tworzyli historię” w „Kurierze Wileńskim” z 13 kwietnia 2001, chcę stwierdzić, że nie mamy przeciwko temu, że to właśnie Klub Polskich Weteranów Wojny na Litwie, a nie DSPKL prowadzi rozmowy w sprawie pojed-

nania z byłymi żołnierzami „Vietinē rinktinē”.

Dziwi nas tylko jednostronna decyzja pana Kaczkana – nie bierzemy pod uwagę zdanie naszej organizacji, która liczy 10 razy więcej członków, w tym – dwa razy więcej AK-owców. Nie uwzględniono także zdania tysięcy żołnierzy AK, Okręgu Wileńskiego, w Polsce i poza jej granicami.

Panie Stanisławie, czy konieczne musimy wyjaśniać stosunki poprzez prasę, przecież mamy siedzibę w tym samym pokoju w Domu Polskim. Może tam sobie wszystko i wyjaśnimy?

Stefan Matusiewicz
prezes DSPKL

Nowy Związek powinien zostać prawdziwą partią

Wątpliwości co do partnerstwa

Wczoraj minęły trzy lata od utworzenia rządzącego obecnie Nowego Związku (NZ, socjalliberalowie). Tymczasem socjalliberalowie, jak poinformował wiceprzewodniczący NZ Gediminas Dalinkevičius, nie zamierzają obchodzić tej rocznicy. „Jesteśmy zbyt widoczni” – powiedział.

W partii, która zaskoczyła swymi sukcesami podczas wyborów samorządowych i sejmowych, obecnie jest mniej euforii, niż trzy lata temu. Dalinkevičius zgadza się z tym, że po zdobyciu władzy socjalliberalowie nie poczuli się szczęśliwsi.

Wiceprzewodniczący NZ twierdzi, że partia odczuwa nieustanny dyskomfort z powodu tego, że jest zmuszona dostosowywać się do partnerów z koalicji i nie może zrealizować wszystkich swoich założeń programowych.

Po wyborach do Sejmu NZ utworzył koalicję rządzącą ze

Związkiem Liberalistów, Związkiem Centrum oraz Związkiem Nowoczesnych Chrześcijańskich Demokratów. Na podstawie ich programów został opracowany program rządu koalicyjnego.

Niektóre założenia przedwyborcze partii znacznie się różniły. Np. Nowy Związek, który przed wyborami opowiedział się za zachowaniem kontroli państwowej na strategicznych obiektach gospodarczych, w imię trwałości koalicji popiera realizowaną przez rząd prywatyzację tych obiektów.

Jak stwierdził Dalinkevičius, w lokalnych oddziałach socjalliberalów dotychczas jest sporo wątpliwości, czy w ogóle partia powinna była wchodzić w koalicję z liberalami.

Obecnie NZ zrzesza około 4 tys. członków i posiada oddziały partyjne we wszystkich 60 rejonach Litwy.

(BNS)

Muzyczna sobota

Festiwal im. S. Moniuszki

W sobotę, 28 kwietnia, w sali Akademii Nauk Litwy odbędzie się Międzynarodowy Festiwal im. Stanisława Moniuszki Dzieci i Młodzieży Muzycznie Uzdolnionej.

Impreza ma miejsce już po raz ósmy. Biorą w niej udział uczniowie polskiego pochodzenia ze szkół mu-

zycznych Wilna, rejonów – wileńskiego, solecznickiego, święciańskiego, trockiego oraz studenci Akademii Muzycznej.

Organizatorem festiwalu tradycyjnie jest Centrum Kultury Polskiej im. S. Moniuszki. Początek o godz. 11. A. P.

Decyzja posła

Skomplikowana sytuacja

Decyzja posła Vytautasa Kvietauskasa, uważanego za najmłodsze kandydata na stanowisko szefa Litewskiego Radia i Telewizji (LRT), o zmianie sfery działalności może drogo kosztować zarówno skarb państwa, jak też koalicję rządzącą i wyborców.

Kvietkauskas jest jednym z 12 kandydatów w konkursie na dyrektora generalnego LRT. Gdyby został szefem LRT, socjalliberal Kvietauskas musiałby zrezygnować z mandatu poselskiego.

Wiceprzewodniczący Nowego Związku Gediminas Dalinkevičius potwierdził, że w przypadku utraty jednego posła, koalicja rządząca może mieć problemy podczas ważnych głosowań.

Wicestarosta frakcji liberalów Klemensas Rimšelis powstałą sytuację określił jako „skomplikowaną”. Przyznał on, że byłaby to wielka strata nie tylko dla frakcji socjalliberalów, ale i całej koalicji rządzącej.

Gdyby Kvietauskas został szefem LRT, swego posła straciłoby blisko 43 tys. wyborców. (BNS)

Dom Kultury Polskiej w Wilnie zaprasza na koncert Kaszubskiego Zespołu Pieśni i Tańca „KOŚCIERZYNA” z Kościerzyny w dniu 30 kwietnia na godz. 17.00.
Wstęp wolny

W poszukiwaniu knebla na „Kurier Wileński” (4)

Ochlapanie błotem skrzydła

Poprzednio: Była pracownica „Kuriera Wileńskiego” Teresa Żark, jako przewodnicząca Związku Zawodowego UAB „Kurier Wileński”, czyni starania o odebranie prawa wydawania „Kuriera Wileńskiego” obecnemu wydawcy V.S. J. „Vilnijos žodis”.

W tym celu, jako przedstawicielka części akcjonariuszy UAB „Kurier Wileński”, zaskarżyła w sądzie byłego podstawowego akcjonariusza UAB „Kurier Wileński” spółkę „Klion” o celowe doprowadzenie do bankructwa i nieprawne przejęcie mienia UAB „Kurier Wileński”.

W cyklu materiałów chcemy wyjaśnić Czytelnikowi, o co tak naprawdę chodzi Teresie Żark, a raczej osobom, które za nią stoją.

Przedstawiliśmy też kilka pierwszych osób, które wsparły Żark w walce przeciwko „Kurierowi”, jak również zamieściliśmy informacje o tym, jakie zachodziły zmiany w spółce „Kurier Wileński” od 1990 do 1998 roku.

Udowodniliśmy też, że zarzuty wobec spółki „Klion” o odrzuceniu „pomocnej dłoni” założyciela „Gazety Wileńskiej” są bezpodstawne.

Ciekawym, ale też wielce wymownym faktem jest to, że po roku od upadku „Gazety Wileńskiej” Teresa Żark nadal wmawia wszystkim, że jedynym wyjściem z kryzysowej sytuacji sprzed roku było dla „Kuriera” połączenie się z „Gazetą Wileńską”.

Zarówno w piśmie do posłanki Rasy Juknevičienė, jak też w „listach gończych” rozsyłanych do polskich organizacji, Żark oskarża spółkę „Klion”, a raczej jej współwłaściciela Zygmunta Klonowskiego, że po poczynionych inwestycjach kapitałowych w „Kurier Wileński”, nie zechciał zgodzić się na połączenie ukazującej się od 1953 roku gazety codziennej z inną konkurencyjną, mocną merytorycznie i technicznie – ale ułomną finansowo, działającą ponad rok na rynku „okińczycowską” gazetą.

Propozycja (nie) do odrzucenia

Zresztą, jak już pisaliśmy, propozycję o połączeniu się z „Gazetą”, „Kurier” otrzymał jeszcze wtedy, gdy tej pierwszej nie było na rynku.

Propozycja obejmowała połączenia mienia obydwu spółek, czyli połączenia dobrego ale leasingowego sprzętu i całego 6 piętra w Domu Prasy, ale wynajmowanego przez „Gazetę”, ze sprzętem nie najnowszym, ale własnym, i całym 11 piętrem w Domu Prasy, też własnym, „Kuriera Wileńskiego”. Jeżeli chodzi o długi obydwu gazet – „Kuriera” o 47-letniej tradycji i kilkumiesięcznej „Gazety” – były mniej więcej takie same.

Co zaś dotyczy pracowników, to zgodnie z propozycją – ze strony Okińczycyca – zaślubin obu gazet zatrudnienie w nowej – połączonej – redakcji znalazłoby tylko 5 (pięć!) pracowników „Kuriera”. I jeśli Tere-

sa Żark miała, a być może ma do tychczas nadzieję, że jej nazwisko było wśród tej piątki to, niestety, ale się głęboko myli, bowiem propozycję zatrudnienia w „Kurierze – Gazecie Wileńskiej” otrzymaliby nie „wieloletni, znani dziennikarze”, lecz, między innymi, „osadzeni na ich miejsce przyjaciele, krewni i znajomi” (Klonowskiego – przyp. red.), nie mający doświadczenia w pracy dziennikarskiej, jak np. na miejsce doskonale pracującego jako redaktor naczelny „Kuriera Wileńskiego” Jerzego Surwiły osadzony Zygmunt Żdanowicz, na miejsce (osadzony) zastępcy redaktora – Aleksander Borowik” (cytaty pochodzą z listu Teresy Żark do polskich organizacji – przyp. red.)

Ożenek na gwałt

Sprawa pojawienia się na rynku kolejnej gazety Okińczycyca wymaga dodatkowych wyjaśnień, bowiem założenie konkurencyjnego dla „Kuriera” tytułu trudno raczej nazwać „pomocną dłonią prezesa”.

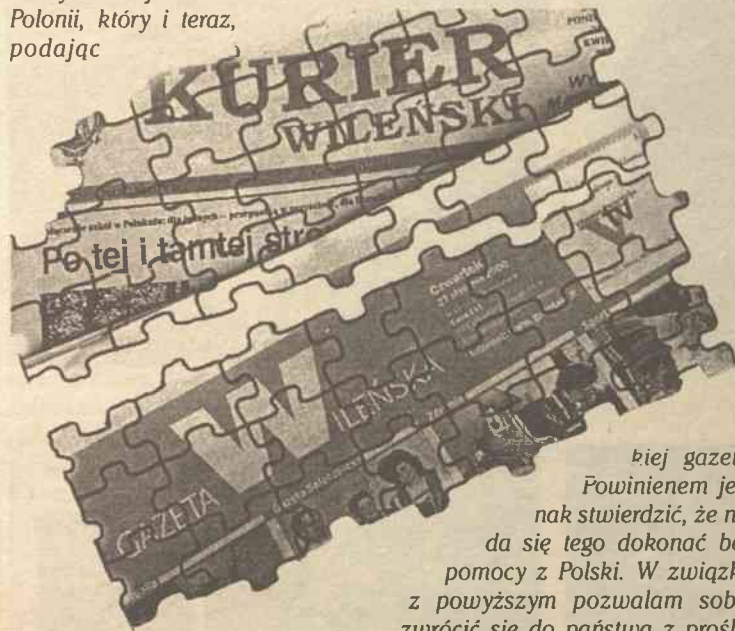
Z powyższego wynika, że chodziło o połączenie spółek – jednej „pustej” majątkowo z 10-tysięcznym kapitałem zakładowym z drugą – z kilkusetmilionowym kapitałem zakładowym i prawami własności na sprzęt i pomieszczenia, na którym i w których się pracowało – przy czym obydwie spółki o podobnym zadłużeniu wobec urzędów podatkowych i organizacji. Przy czym zatrudnienie w nowej spółce znaleźliby w większości pracownicy tej pierwszej spółki.

Natomiast zdecydowanie większa część „wieloletnich, znanych” dziennikarzy „Kuriera Wileńskiego” poszłaby na bruk, a przewodnicząca związków zawodowych poszłaby raczej jako pierwsza, bo dziwnie, ale w interesach prezesa-mecenas Okińczycyca związki jakoś nie

znajdują przyjaznego klimatu dla swojej działalności.

Krótką historią pewnej gazety

Idea powołania konkurencyjnego tytułu prasowego pojawiła się prawdopodobnie jeszcze w okresie, kiedy Okińczycyca wchodził i wychodził do (z) „Kuriera”. Widocznie wtedy nie pasowali do siebie. Dlatego, jak donosi Żark: „W 1998 roku w Wilnie powstał drugi dziennik polski „Gazeta Wileńska” (z którego m. in. „Kurier Wileński” natychmiast skopiował szatę graficzną i styl wydania). Redaktorem naczelnym „Gazety Wileńskiej” był Zbigniew Balcewicz, członkiem zarządu redakcji – Czesław Okińczycyca – Sygnatariusz Aktu Niepodległości Litwy, prezes Radia „Znad Wilii”, doradca prezydenta Litwy do spraw kontaktów z Polską, prezes Fundacji wspierania stosunków Litwy i Polski im. A. Mickiewicza – znany ze swej działalności dla Polonii, który i teraz, podając

pomocną dłoń, zatrudnił zwolnionych przez Klonowskiego z „Kuriera Wileńskiego” dziennikarzy polskich, zorganizował dobrą – z doskonałym sprzętem, dobrymi warunkami pracy, normalną opłatą pracy – redakcję dziennika polskiego” (tekst oryginalny, bez poprawek stylistycznych i korektorskich).

Z tak przedstawioną firmą każdy by się chciał ochajać. Tylko, znowu Żark podaje kłamliwe informacje, bowiem redaktorem naczelnym dziennika „Gazeta Wileńska” był niejaki Aleksander Radczenko. Natomiast Zbigniew Balcewicz na krótko załapał się na redaktorstwo

dziennika (około dwóch miesięcy), a był redaktorem tygodnika „Gazeta Wileńska”. Zresztą był redaktorem naczelnym bardzo krótko, bowiem gazeta Okińczycyca zaraz splajtowała. Wprawdzie nie była to już gazeta Okińczycyca...

Długa historia upadku

Po założeniu konkurencyjnej gazety, Okińczycyca miał nadzieję, że uda się mu namówić polskich przedsiębiorców i instytucje na potrzebne finansowanie nowej gazety. Ubogi i ogołocony przez byłych akcjonariuszy-redaktorów „Kuriera” musiał przed taką gazetą paść. Paść na kolana, albo w ogóle.

W lutym 1999 roku Okińczycyca apelował do biznesmenów polskich: „(...) Nie zważając na to, iż wydawanie takiej nowoczesnej gazety wymaga dużego nakładu finansowego, iż utrzymanie się dziennika polskiego na litewskim rynku prasowym nie będzie łatwe, podjąłem starania o utworzenie ta-

Gdy w odpowiedzi usłyszeli kategorię „nie”, należało coś z tym fantem zrobić. Bankructwo inicjatywy Okińczycyca raczej nie wchodziło w rachubę. Nie pasowałyby to do – wg Teresy Żark – „sygnatariusza..., prezesa..., doradcy prezydenta..., podającego pomocną dłoń...” itd.

Należało znaleźć kozła ofiarnego...

Szybki koniec

Znaleziono... Ryszarda Litwinowicza, który uwierzył, albo też wmówiono mu, że jeśli człowiek zna się na żarówkach i żyrandolach i nawet potrafi wieżę telewizyjną ubrać za choinkę, to sprostą i na stanowisku dyrektora spółki wydawniczej. Tym bardziej, że „ściągnięty z polki” przez Okińczycyca i odkurzony nowy redaktor „Gazety Wileńskiej” Zbigniew Balcewicz deklaratorem zaangażowanie się w sprawę „Gazety” do końca jego albo jej, a Okińczycyca odsprzedając gazetę również obiecał pomagać.

Z tego zachwyty nowy właściciel tytułu nie zauważył, jak został wystawiony do wiatru, bo kupił za duże pieniądze, jak sam się nieraz wypowiadał, jedynie prawo do wydawania gazety o tytule „Gazeta Wileńska”. No i jeszcze mógł korzystać z pióra „najlepszych dziennikarzy” Wileńszczyzny na czele z głównym piórem Balcewicza.

Jednak za mało tego było, żeby wydawać „60-stronicową kolorową gazetę”, jak chciał Litwinowicz.

Po „zwycięstwie” w wyborach samorządowych Akcji Wyborczej Polaków na Litwie, którego tubą była właśnie „Gazeta”, nowe pismo – jak wykorzystana dziwka – poszło na bruk. Litwinowiczowi zostały same długi, bo okazało się, że (jak już wspominaliśmy), oprócz tytułu gazety Litwinowiczowi więcej nic nie sprzedano.

Na utarcie lez Litwinowicz skorzystał, co prawda, że „zwycięstwa” AWPL załapując się na piętego do polskiej frakcji w samorządzie wileńskim. Ale czy ta gra była warta świeczki?

Na to pytanie pan Ryszard będzie musiał odpowiedzieć sam sobie.

Po cichu, bo nikogo to więcej już nie obchodzi...

Stanisław Tarasiewicz
Początek w nr nr 77-79 (14124-6)
Ciąg dalszy w jutrzejszym numerze

Pozostałe za burtą władzy małe partie chcą się jednoczyć

Będzie nowa partia?

W sobotę w Wilnie odbędzie się konferencja, na której ma być przyjęte oświadczenie w sprawie połączenia się kilku mniejszych partii prawicowych.

W konferencji wezmą udział Litewski Związek Więźniów Politycznych i Zesłańców (LZWPZ), Narodowa Partia Ludowa (NPL), Litewski Związek Narodowców (LZN), Litewska Liga Wolności (LLW), Litewska Partia Demokratyczna (LPD), Partia Niepodległości (PN).

Na prawach obserwatora w konferencji zamierza też uczestniczyć Związek Nowoczesnych Chryścijańskich Demokratów. Ta partia jako

jedyna spośród wymienionych posiada swych przedstawicieli w Sejmie. Oświadczenie o zamiarze utworzenia partii połączonej, jak twierdzi przewodnicząca Narodowej Partii Ludowej Laima Andrikiene, zamierza podpisać partii – NPL, LZN, LLW, LPD i PN.

Tymczasem Litewski Związek Więźniów Politycznych i Zesłańców proponuje uczestnikom konferencji podpisanie umowy koalicyjnej, gdyż zjazd związku nie podjął decyzji w sprawie połączenia się.

Na posiedzeniu rady koordynacyjnej, w którym uczestniczyli przewodniczący partii bądź ich pełno-

mocni przedstawiciele, zaaprobowano program i statut połączonej partii, które zostaną zgłoszone pod debaty konferencji. Te dokumenty przygotowały grupy robocze, powołane 17 lutego br. na zainicjowanej przez NPL naradzie Partii Centrum oraz centrystycznych partii prawicowych.

Jak poinformowała przewodnicząca Narodowej Partii Ludowej Laima Andrikiene, nazwa przyszłej połączonej partii zostanie ustalona w drodze sondażu. Uczestnikom konferencji zostaną rozdane ankiety z kilkoma wariantami nazw.

(BNS)

Prezydent podpisał nowelizację ustawy o lasach

Osobne funkcje nadzoru

Przyjęta na początku kwietnia przez Sejm nowelizacja ustawy o lasach ujednoliciła zasady gospodarowania w lasach prywatnych i państwowych i przedstawiła tryb zarządzania.

Dotychczas zarządzaniem lasami i nadzorem zajmowały się dwie instytucje – Departament Lasów i Terenów Strzeżonych oraz Nadleśnictwo Generalne. Obie te instytucje działały przy Ministerstwie Środowiska i były niezależne od siebie.

Ta sytuacja, jak powiedział członek sejmowego Komitetu Ochrony Środowiska Alfonsas Macaitis, prowadziła do stałego konfliktu między

tymi instytucjami. Zgodnie z przyjętą ustawą o nowelizacji ustawy o lasach, Departament Lasów i Terenów Strzeżonych znajdzie się w składzie Ministerstwa Środowiska i będzie nadzorował działalność Nadleśnictwa Generalnego. Ponadto będą osobne funkcje nadzoru regulacji leśnych i terenów strzeżonych. Nadleśnictwu Generalnemu zostanie zlecona tylko działalność gospodarcza, a tereny strzeżone nadzorować będzie powołana do tego celu Dyrekcja Terenów Strzeżonych. Ustawa wejdzie w życie od 1 lipca br. Do tego czasu rząd powinien przygotować i przyjąć akty prawne. (BNS)

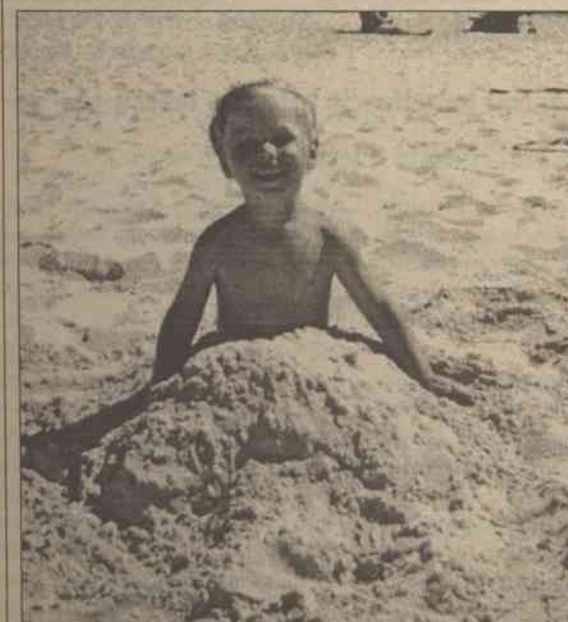

Konkurs

„Moje dziecko w obiektywie”

"Wesoła kompania" — Greta Taukin,
Wilno"Z przyjacielem" — Sabina Szafranowicz,
Stare Troki, rejon trocki"Czas na karate" — Ernest Bogdanowicz,
Wilno"Uwielbiam jazdę konną" — Zygmunt Szilobritas,
Wilno

"Mały gospodarz". Tak myję, tak myję przez cały Boży dzień — Władysław Malinowski, Wilno

"Ojciec, prac!" — Karolina Tabero,
Wilno"Witaj Połago!" — Andrzej Burinski,
Wilno"Mały Pavarotti" — Robert Komolubio,
Wilno

Gwiazdy mówią, że dziś ...

Dla **BARANÓW** o ile tylko nie popełnią jakichś błędów ten dzień powinien być dość relaksowy. One już, co miały zrobić, to zrobiły, a teraz niech inni zadbają o pomyślność Baranów.

BYKOM szykują się różne mile niespodzianki: na przykład przyjdzie paczka z upominkiem albo zaległe pieniądze spłyną na konto, albo spotkają Byki (po latach) swojego znajomego, który okaże się ważną figurą.

Dla **BLIŹNIĄT** same dobre wiadomości: na przykład sprawy, które się wlokły, dzisiaj przyspieszą, urzędnicy chętnie złożą swoje podpisy na papierach Bliźniąt, jak również jest to dobry moment na rozmowy w sprawach pracy i kariery.

RAKI będą odnajdywać stare zguby: na przykład zbyt głęboko ukryte zaskórniaki albo zdjęcia, których Rak zapomniał kiedyś wywołać. Mogą też się odnaleźć osoby, z którymi Raka kiedyś coś łączyło.

LWY będą dziś gotowe kupować rzeczy zbyt drogie jak na ich kieszeń, a także porywać się na zbyt ambitne przedsięwzięcia, a jeśli ktoś będzie je krytykował, to go nie będą słuchać.

Dla **PANIEN** los pewnie zgotował dziś taką lub inną próbę: muszą Panny pójść gdzieś, gdzie obowiązuje krawat albo buty na wysokim obcasie; albo gdzie od jednego słowa może zależeć cała fortuna. (A niektóre Panny po prostu będą odpowiadać z niechęcią przedmiotowi.)

WAGI spotkają się z przyjaciółkami i przyjaciółmi, którym czegoś zazdroszczą: pieniędzy, sukcesów albo partnera, w którym się same podkochiwały. A w życiu zawodowym jest (jednak) dobry dzień do interesów.

SKORPIONY dostaną coś, o co się od dawna starały: rzadką książkę, poufne informacje albo z innego zestawu paszport, prawo jazdy czy inne potrzebne im dokumenty.

STRZELCE mają właściwy układ planet, aby pożyczyć pieniądze i wchodzić w układy, zwłaszcza z kimś z rodziny albo z dawnymi znajomymi. To może być początkiem nieformalnego, ale tym cenniejszego przedsięwzięcia.

KOZIOROŻCE obracać się będą w sferach... może nie wyższych, ale trochę wyższych niż zazwyczaj. Otworem staną przed Koziorożcami gabinety prezesów i sale konferencyjne.

U **WODNIKÓW** będzie tak, jakby jakaś układanka sama się składała w większą całość. Jeżeli na przykład Wodnik ma na zbyciu tapczan albo zbędne kilo gwoździ, to znajdzie kogoś, komu to jest potrzebne. A jeśli dawał ogłoszenie do prasy, to odpowie na nie ktoś dokładnie taki, jakiego Wodnik szukał.

RYBY zauważą, że mają wpływ na innych ludzi. Pomyśły Ryb zaczną się innym podobać, potrawy Ryb zaczną smakować; a widząc jak Ryba jest ubrana, każdy zawoła: powiedz, gdzie to można dostać!

Uśmiechnij się

W związku z reformą gospodarczą i niespotykanym rozmnożeniem się krajowego stada poetów istnieje podobno propozycja, żeby wiersze w pismach zamieszczać na tych samych warunkach, co ogłoszenia.

***

— To, że bankrutują milionerzy — mówi Falczak — nie robi na mnie żadnego wrażenia. Martwię się dopiero wtedy, kiedy plajtują ludzie bogaci duchem.

***

— Kobieta rzeczywiście jest istotą skomplikowaną — wzdycha Falczak. — Kiedy Falczakowej nie dowoży ekspedientka w sklepie, to Falczakowa z miejsca robi drakę, ale kiedy nie dowoża jej waga w łazience — to jest zadowolona.

ul. Pylimo 17

REPERTUAR

OD 26 DO 27 KWIETNIA

WIELKA SALA

„Miss tajna agentka” 26.04 — godz. 13.45, 15.45, 20.30; USA, komedia. Reż. Donal Petrie. Wyst. Sandra Bullock, Benjamin Bratt, Michael Caine.

„Szlak narkotyków” 26.04 — godz. 11.00 (5 Lt), 17.45, 22.30; USA, Niemcy. Dramat kryminalny.

Reż. Steven Soderbergh. Wyst. Michael Douglas, Catherine Zeta-Jones, Benicio del Toro.

Cena biletów: 10 Lt, w poniedziałki — 5 Lt, do godz. 14.00 — 8 Lt, dzieciom do lat 10 na filmy dziecięce — 5 Lt. Na filmy festiwalu — 8 Lt.

SALA 88

„Szatański Nicky” 26.04 — godz. 11.30, 15.30; USA, komedia; reż. Steven Brill; wyk. Adam Sandler, Harvey Keitel.

Tydzień kultury Korei Południowej 26.04 — godz. 19.45, 22.00.

Cena biletów: 10 Lt, w dniach pracy do godz. 14.00 — 8 Lt, dzieciom do lat 10 na filmy dziecięce — 5 Lt, na filmy festiwalu — 8 Lt.

Kilerów znaleziono w Wilnie

Wszyscy bali się Albańczyka

W Norwegii za krótkimi okazali się dwaj przybyli z Litwy najemni zabójcy, którzy nie zdążyli wykonać zamówienia.

Dwóch mieszkańców Wilna w wieku 25 i 24 lat zatrzymano z powodu kradzieży broni i innych rzeczy z domu adwokata Nilsa Edvarda Stenersena. Podczas śledztwa Litwini przyznali się, że podstawowym celem ich podróży do Norwegii było zamordowanie trzech osób.

Kilerów wynajął ich znajomy – Rosjanin mieszkający w Oslo. Za pierwsze zabójstwo obiecano wynagrodzenie w wysokości 10.000 USD. Cena za każde następne zabójstwo wzrastałaby. W toku śledz-

twa Litwini dostarczyli niemało informacji o przygotowywanych morderstwach.

Na początku tego miesiąca 22-letni Rosjanin z Oslo zatelefonował Litwinom do Wilna i zaproponował, aby przyjechali do Norwegii i zabili trzy osoby. Tego samego dnia zainteresowani Litwini wyjechali z Wilna. Promem przybyli do Sztokholmu i własnym samochodem przyjechali do Oslo. Kilerom nie powiedziano, kogo mają zabić. Najpierw kazano im dostać się do pewnego domu i ukraść broń, z której miano dokonać morderstwa. Wilnianie w nocy włamali się do domu wspólnianego wyżej adwokata i ukradli

kilka sztuk broni i inne rzeczy. Następnego dnia policja zatrzymała rabusiów w dzielnicy Oslo Sinsen. Uzbrojeni funkcjonariusze wtargnęli się do mieszkania, w którym znaleźli Litwinów, zrabowaną broń oraz tzw. fińskie czapki, które zakrywają całą twarz i są popularne wśród przestępców. Zatrzymani opowiedzieli, że dokonali napadu na dom adwokata radził im Albańczyk z Kosowa.

Niejednokrotnie odwiedzał on mieszkanie w Sinsenie, gdzie Litwini mieszkali razem z Rosjaninem. Obywatele Litwy mówili, że ten Rosjanin bał się Albańczyka i starał się zrobić wszystko, co tamten kazał. Na

razie go nie znaleziono, ale policja ma nadzieję, że wkrótce trafi na jego ślad. Prowadzi się dochodzenie w sprawie, kogo mieli zabić wilnianie.

Jeden z zatrzymanych powiedział, że wie, iż pierwszą ofiarą miał być Norweg. Jako prawdziwego zleceniodawcę wymienił on Albańczyka, który niechętnie powiedział, że ofiarą miał być informator policji. Rosjanina również osadzono w areszcie. Swoją winę on odrzuca.

Ostatnio w Szwecji i Finlandii głośne są okrutne zabójstwa, których dokonali poszukiwacze „łatwego chleba” z Litwy.

Oprac. I. L.

Dzieci nie uczęszczające do szkoły będą miały obóz

Wróć...

Dziś na pasie granicznym z Białorusią i obiektach strażnic granicznych, obsługiwanych przez wileński oddział policji granicznej są organizowane wycieczki-obozy dla trzydziestu dzieci nie uczęszczających do szkoły.

W ten sposób zostanie wcielony w życie wspólny projekt policji granicznej z szkołą średnią „Santaros” pod nazwą „Wróć”.

Podstawowym celem tej imprezy – powrót do szkoły niektórych uczniów klas 5-9 i umożliwienie im wykształcenia.

Pogranicznicy zawiozą dzieci na przejście graniczne w Miednikach, gdzie zostaną uczczeni pogranicznicy, którzy zginęli na tym

posterunku. Dzieci zapoznają z jego pracą. Uczniowie będą mieli możliwość obcowania z funkcjonariuszami, zapoznają się ze służbą graniczną i warunkami jej pracy, odwiedzą wieżę obserwacyjną w Andriku, w której zainstalowano specjalny sprzęt.

Po wojskowym obiedzie w strażnicy mickuńskiej dzieci nie uczęszczające do szkoły zapoznają się z uzbrojeniem pograniczników, sprzętem łącznościowym, wezmą udział w ćwiczeniach strzelniczych.

Policjanci graniczni pokażą dzieciom program ćwiczeń obrony obowiązkowej. Oddzielny program przygotowali również kynolodzy ze służbowymi psami. (ELTA)

Żołnierz przyznał się do winy i został zwolniony z aresztu Służba pod obserwacją

Dowództwo wojska litewskiego czuje moralną odpowiedzialność z powodu bezsensownej śmierci żołnierza. Jednakże tragedia, która się zdarzyła w niedzielę w Linkaičiai, nie stanie się pretekstem do wprowadzenia bardziej surowych przepisów w wojsku. Na zdjęciu: z lewej – dowódca wojska litewskiego Jonas Kronkaitis, kierownik wydziału przesłuchań policji wojskowej Andrius Pakula i zastępca dowódcy arsenału wojska kapitan Vytautas Janauskas. Fot. ELTA

We wtorek z aresztu komisariatu policji rejonu radziwilskiego został zwolniony poborowy Jaroslavas Žvirblis, który w końcu ubiegłego tygodnia zastrzelił swego kolegę.

Jak powiedział główny prokurator rejonu radziwilskiego Kęstutis Ačas, zatrzymany na dwie doby Žvirblis został zwolniony z aresztu, ponieważ przyznał się do popełnienia przestępstwa i wyraził szczerą skruchę. Żołnierz wrócił na swoje miejsce służby, gdzie do sądu będzie kontynuował służbę pod obserwacją przełożonych. Broni nie otrzymał.

W piątek Žvirblisowi ma być postawiony zarzut o umyślne zabójstwo. W następnym tygodniu 18-letni żołnierz ma przejść sądową eksper-

tyzę psychiatryczną. Jak informowaliśmy, w niedzielę, w miejscu służby żołnierza, podczas zmiany warty, został zastrzelony 19-letni Donatas Butkus.

Główny prokurator rejonu radziwilskiego nie odrzuca możliwości, że w przypadku, jeśli sąd udowodni winę Žvirblisa, może on być pozwany w trybie cywilnym o wynagrodzenie strat poszkodowanym. Zdaniem prokuratora, może być, że żołnierz będzie musiał zwrócić nie wszystkie koszty, jeśli udowodni się winę innych uczestników incydentu. Od 1994 r. w wojsku litewskim zanotowano 7 przypadków, kiedy w wyniku nieodpowiedniego postępowania z bronią ginęli żołnierze.

Oprac. I. L.

Niedyplomatyczne potrącenie

Ofiarą — policjant

Wileńska policja drogowa prowadzi dochodzenie w sprawie incydentu, który miał miejsce we wtorek na Starówce. Samochód ambasady szwedzkiej, prowadzony przez Litwina, potrącił i zranił funkcjonariusza policji drogowej.

O godz. 11.30, na skrzyżowaniu ulic Pilies-Didžiosios-Latako został na pewien czas wstrzymany ruch, aby mogła przejechać eskorta Valdas Adamkusa i Leonida Kuczmy, z towarzyszącą im ochroną. Samochód volvo S70, należący do ambasady Szwecji, prowadzony przez obywatela Litwy, 38-letniego Egidijusa Labašauskasa próbował przejechać zagrodzoną ulicą i potrącił regulującego ruch 25-letniego mł. inspektora Artūrasa Jauneikisa. Przypuszcza się, że kierowca nie zechciał zaczekać kilku minut, dopóki przejedzie eskorta. Wiadomo, że w samochodzie z dyplomatycznymi numerami kierowca był nie jeden.

Funkcjonariusz doznał urazu nogi, odwieziono go do szpitala, gdzie udzielono mu pomocy medycznej. Kierownictwo stołecznej policji drogowej oceniło incydent jako bardzo nieprzyjemny. „Jest porządek, są przepisy, trzeba się zachowywać (kierowcom – przyp. agencji BNS) jak się należy, nawet po prostu z człowieczeństwa” – powiedział komisarz wileńskiej drogówki Juozas Blaževičius. Zdaniem komisarza, stołecznym kierowcom brakuje elementarnej uprzejmości.

Z powodu tego zdarzenia funkcjonariusze sprawy nie wszczynali. Decyzję się przyjmie po wynikach ekspertyzy, przesłuchaniu świadków i po otrzymaniu wyjaśnień od kierowcy i rannego policjanta. Kierowca będzie prawdopodobnie ukarany w trybie administracyjnym. Sprawdzą się też, czy potrącił policjanta umyślnie, czy stało się to niechcący. Przyg. I. L.

Kryminały

Poród nad Wilią

W centrum Wilna, w pobliżu rzeki Wilia, we wtorek znaleziono zwłoki dziecka, znajdujące się w stanie rozkładu, zawinięte do polietylenowego woreczka. Znalazła je kobieta, która spacerowała z psem. Biegli ustalili, że dziewczynka była donoszona, ale na razie nie jest jasne, czy urodziła się żywa, czy też nie. Przypuszcza się, że jakaś kobieta urodziła dziecko tuż nad rzeką. Na tym miejscu znaleziono placentę i rajstopy. Wilnianka, która znalazła zwłoki, powiedziała, iż widziała ten woreczek jeszcze przed miesiącem.

Pożar w melinie

Wczoraj, około godz. 4.15 w nocy, wybuchł pożar w domu przy ul. Moniuszki w Kownie. Zginęły trzy osoby, jeszcze dwie zdążyły wyskoczyć przez okno. Ofiary – 53-letnia gospodyni Virginija Šimkevičienė oraz 39-letni Rolandas i 33-letni Artūras Mockasowie – udusili się dymem. Przez okno wyskoczyli 30-letni syn gospodyni R. Š. i jego 26-letnia przyjaciółka J. S. Po zbadaniu domu strażacy ustalili, że pożar wybuchł w mieszkaniu na poddaszu. Tam właśnie odbywała się libacja. Przypuszcza się, że jedna z ofiar śmiertelnych nieostrożnie paliła papierosy. Kowieńska policja określiła mieszkanie jako dobrze znaną melinę.

„Lewe” setki

W Birżach policja zatrzymała czterech podejrzanych o posiadanie i rozpowszechnianie fałszywych pieniędzy oraz znalazła „lewe” banknoty o nominale 100 litów. Do policji zgłosiła się 21-letnia A. N., sprzedawczyni sklepu we wsi Germaniškiiai. Zawiadomiła ona, że dwaj młodzi ludzie rozliczyli się za zakupy fałszywą setką. Podejrzani odjechali w golfem. Funkcjonariusze wkrótce zatrzymali ten samochód prowadzony przez 18-letniego R. Č. Znalaziono 28 sfalszowanych setek. Kierowcę i trzech pasażerów osadzono w areszcie.

„Pomocnik”

Funkcjonariusze kowieńskiego oddziału Służby Badań Specjalnych zatrzymali we wtorek podejrzanego o współnictwo w sprawie przemytu na wielką skalę zastępcę kierownika mariampolskiego terytorialnego urzędu celnego Zigmasa Kriščiūnasa. Podejrzewa się, że funkcjonariusz pomógł w zorganizowaniu przemytu byłemu komisarzowi służby dochodzeniowej i operacyjnej powiatu wileńskiego Departamentu Policji Podatkowej Mindaugasowi Silieckasowi, który obecnie w areszcie oczekuje na sąd. Możliwie, że winnych jest więcej.

Leśne pożary

Na Litwie w tym roku zanotowano 73 pożary w lasach. Najwięcej ich wybuchło w leśnictwach wileńskim, sołecznickim, kurszańskim, wilkomierskim i kowieńskim. W związku z tym do obserwacji lasów ustawiono 124 strażnice obserwacyjne, zaopatrzone w nieodzowny sprzęt, zorganizowano dyżury. Każdego roku z powodu leśnych pożarów są duże straty materialne – około 0,5 mln litów.

Przygotowała Irena Litwin

Wietnamczyka na Litwie zostawili rodzice

Dzieci z problemami

We wtorek, z ośrodka prewencji i pomocy socjalnej dla nieletnich Głównego Komisariatu Policji Kowna uciekli przez okno na piętrze trzech chłopcy – Litwin, Ormianin i Wietnamczyk.

Litwin Andrius został już zatrzymany i przebywa w Kowieńskiej Uniwersyteckiej Klinice Medycznej, gdzie u 14-letniego zbiega ustalono uraz kolana. Andrius twierdził, że uciekł, aby przeprosić dyrektora domu opieki dzieci i młodzieży.

Z powodu nieodpowiedniego zachowania się chłopca chciano go przenieść do domu opieki specjalnej. Do czasu, kiedy miały być załatwione dokumenty, Andrius przebywał w ośrodku.

Inni dwaj uciekinierzy – 15-let-

ni Wietnamczyk i o 3 lata starszy Ormianin do ośrodka trafili w lutym. Dokumenty mieli nie w porządku.

Wietnamczyka „wyłowiono” na rynku w Gariūnai. Na Litwie zostawili go rodzice, którzy nielegalnie podróżowali do Niemiec. Ormianina zatrzymano w Kownie.

Obecnie w tym ośrodku przebywa 23 dzieci w wieku od 3 do 18 lat. W ubiegłym roku uciekło dwoje dzieci.

Do ośrodka prewencji i opieki socjalnej trafiają nieletni, mający problemy z przestrzeganiem praworządności, jak też ci, którymi nie opiekują się rodzice. Mieszkańcy ośrodka nie mają prawa opuszczania jego terenu. (BNS)

Napad w rejonie koszedarskim

Z bronią w rękę

Jak donoszą źródła oficjalne, wczoraj w rejonie koszedarskim dokonano zbrojnego napadu na spółkę przetwórstwa mięsnego „Nematekas”.

Do pomieszczenia spółki wdar-

li się trzech mężczyźni: dwaj mieli karabiny maszynowe, trzeci – pistolet. Napastnicy związali dwóch stróżów i zrabowali sejf, w którym było około 100.000 litów.

Inf. własna

Wylał się olej napędowy

Dziurawa beczka

Wczoraj do jeziora Grabnai w rejonie malackim wylało się około 1,5 tony oleju napędowego. Zanieczyszczone zostało około 1 hektara powierzchni jeziora.

Jak poinformował Departament Ochrony Przeciwożarowej i Ratownictwa, paliwo trafiło do zbiornika wodnego z wody pochodzącej

z rowu melioracyjnego. Okazało się, że na odległości 100 m od rowu stoi dziurawa beczka o pojemności 3 metrów sześciennych, w której okoliczny mieszkaniec trzymał olej napędowy. Wczoraj przed południem strażacy zajmowali się oczyszczaniem wody i zbieraniem paliwa. (BNS)

Wileńska Gazeta HARCERSKA

Pismo młodzieży polskiej na Litwie

Nr. 16 (74) Rok IX

Polscy harcerze i litewscy skauci – razem!

Tyle różnic... i tacy podobni

22 kwietnia br., w niedzielę, nieopodal Kernavė odbyła się nieoficjalna konferencja przedstawicieli organizacji skautowych na Litwie. Wzięli w niej udział liderzy z Europy Skautów, Związku Harcerstwa Polskiego na Litwie, Lietuvos Skautija, Lietuvos Skautų Sajunga oraz skauci z Jaunųjų Krikščionių Sajunga.

Celem konferencji było bliższe zapoznanie się, przedstawienie celów i metod pracy w organizacjach, podkreślenie tego, co nas łączy i czym się różnimy.

Na tonie przyrody

Przepiękne pagórkowate tereny pierwszej stolicy Litwy, spokój oraz piękne lasy litewskie – oto to, co nas otaczało. Drewniany domek z zadbanym ogródkiem, mnóstwo zabawnych kaczek i bociany, których także było niemało, sprawiły, że poczuliśmy się jak w bajce. To właśnie na działce jednej ze skautek Europy spędziliśmy niedzielę.

Nie jest tajemnicą, że aby główki dobrze pracowały, brzuszki nie mogą być puste. Otóż spotkanie zostało zapoczątkowane wspólnie przyrządzonym obiadem na świeżym powietrzu. Chłodnik z ziemniakami i gorące kielbaski smakowały lepiej niż świąteczna szynka, a zniknęły z glinianych półmiseków jak lody latem.

Kilka słów o przeszłości

Zapewne nikt by nie pomyślał, że po tylu latach obojętności i izolacji dojdzie do tak miłego spotkania. Jeszcze przed kilkoma laty czuć było pewien chłód w stosunkach braci skautowej. Spowodowany był m. in. rozłamem w litewskim skautingu. W latach 1992 – 93, nie mogąc pogodzić koncepcji rozwoju organizacji (a także władzy), skauting rozpadł się na kilka samodzielnych organizacji. W rezultacie skauci zaczęli wzajemnie się nie lubić.

Co prawda, harcerze polscy

trzymali się z dala od dociekań, o co właściwie tam chodzi, ale dziś jako pierwsi wystąpili z inicjatywą nawiązania bliższej współpracy.

Harcerze są atrakcją!

Mile zaskoczył mnie fakt, że młodzi skauci nie zamierzali nawet „rozgrzebywać” błędów poprzednich pokoleń. Nie rozmawiano na temat rozłamu, nie dochodzono, która z organizacji jest lepsza. Świetnie się ze sobą dogadaliśmy. Wychodziliśmy z założenia, że jest nas wielu i nasze cele są zgodne: wychowanie duchowe i fizyczne młodzieży za pomocą metod skautowych. Podczas dyskusji aż się roilo od pytań, każdy bowiem chciał jak najwięcej się dowiedzieć, skorzystać z doświadczenia bratnich organizacji.

Okazało się, że wielu słyszało o działających na Litwie harcerzach, ale o tym, co robią i czym się różnią od skautów litewskich wiedzieli nieliczni. Toteż czasami brakło nam nawet tchu tłumacząc, co oznaczają odznaki na mundurze, jak się zdobywa u nas stopnie harcerskie i instruktorskie, co najbardziej akcentujemy w pracy z młodzieżą i jak można iść przez życie bez papierosów i alkoholu.

Przyznam, że w pewnym momencie poczułam, że mimo trudnych chwil, jakie przeżywa czasem ZHPnL, posiadamy wiele mocnych stron.

Po długich dyskusjach i rozmowach, wyciągnęliśmy pewne wnioski. A mianowicie wyodrębniliśmy najważniejsze różnice między naszym Związkiem a skautowskimi organizacjami:

– jesteśmy Polakami i jako harcerze dbamy o naszą polskość, kulturę itd.;

– mamy dwie oddzielne organizacje, Harcerze i Harcerzy oraz dwa programy rozwoju druhen i druhow;

– nasze „harcowanie” nie polega tylko na zajęciu wolnego czasu gramami i zabawami. Dbamy o ducho-

wy rozwój jednostki, a podstawą jest praca w zastępach;

– posiadamy w Prawie Harcerskim 10. punkt (mówi o zrezygnowaniu z palenia i picia napojów alkoholowych), który odstrasza słabych i niestanowczych, ale jednocześnie wyróżnia nas spośród innych organizacji.

Niektóre fakty jednak świadczą o tym, że mimo wszystko jeszcze mało się znamy. Otóż pewna skautka, bardzo dyskretnie zresztą, spytała nas, czy panują u nas nastroje nacjonalistyczne, czy jesteśmy wrogo nastawieni do Litwinów.

– Jak i wy, jesteśmy obywatelami Litwy, jednocześnie nie zapominamy o swoim polskim pochodzeniu. Po to, by się dobrze czuć, wcale nie musimy klócić się i szukać wrogów. Jesteśmy świadomi, że współpraca i dobre kontakty są nam na rękę. Szanujemy innych i wiemy, że nikt prócz nas samych naszej polskości nas nie pozbawi – padła odpowiedź.

Co dalej?

Jako pierwsi zaproponowaliśmy współpracę. Mamy już nawet pewne wyniki. Warto tu wspomnieć o obozie w Labanorasie i zlocie w Pamerkiai w ubiegłym roku. Także wspólnie zorganizowaliśmy skautowy Dzień Myśli Braterskiej w lutym.

Podczas spotkania czuliśmy, że mimo wielu różnic, jesteśmy sobie bliscy, a poznając się nawzajem stajemy się bogatsi. Jestem pewna, że niedługo spotkamy się już w szerszym gronie, zaczęliśmy także planować wspólne obozy i zloty. Największym jednak powodem do dumy i radości jest to, że niezależnie od koloru naszych mundurów działamy pod jednym hasłem: „Bogu, Ojczyźnie i bliźnim!”.

pwd Alina Obolewicz (HL)
4WDH „Trop”
im. Olgi Małkowskiej
Zarząd ZHPnL

W najbliższym czasie

28 kwietnia organizowana jest pielgrzymka na Górę Krzyży poświęcona patronowi harcerzy, św. Jerzemu.

Przed świętami majowymi harcerki i harcerze zamierzają posprzątać żołnierskie groby na cmentarzach Wileńszczyzny.

3 maja na cmentarzu Rossa przy płycie Piłsudskiego zostaną wystawione Warty Honorowe. Zaś wieczorem, prawdopodobnie o godz. 18.00, zostanie odprawiona msza św. poświęcona dniowi uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

4-6 maja w okolicach Bujwidze-Maguny-Subrodzie odbędzie się Rajd poświęcony uchwaleniu Konstytucji 3 Maja. Sprawami organizatorskimi zajmuje się 9WDH „Szlak”.

6 maja, w pierwszą niedzielę miesiąca, w Kalwarii Wileńskiej zostanie odprawiona harcerska msza św.

„Podkalkowane” myśli

Co zagraża człowieczeństwu?

„Tak niewiele potrzeba, by wznieść się, wzlecieć... Nawet stać się nie aniołem, ale (aż) człowiekiem”
Fot. archiwum

„Walcz z drugim człowiekiem, gdy trzeba, ale go nie zabijaj. Naucz się dyskutować, sprzeczać, ale nie gardź nikim, nie udowadniaj nikomu, że niepotrzebnie zabiera głos, bo się na niczym nie zna, i na pewno nie ma nic ważnego ani ciekawego do powiedzenia, czyli: że nic nie wie, jest niczym. To, po pierwsze, nie jest prawdą, a po drugie, gdybyś potrafił mu to wmówić, wepchniesz go w rozpacz. Strzeż się, abyś nie uwierzył, że wszystko, co mądre, ważne i ciekawe, powiedzieli mądrzejsi od ciebie, a tobie zostaje jedynie przekalkowywanie złotych myśli i odkrytych prawd. To zabiłoby w tobie twórczość. Zagroziłoby twemu człowieczeństwu”.

Chciałabym potrafić to wszystko tak wspaniale ująć w kilku zdaniach, do których nie trzeba już niczego więcej dolożyć. I gdy każde ujęcie staje się, jak skarb zatopionego statku – nie do odzyskania.

Jak często ludzie zatracają się w sposobach osiągnięcia kariery, bogactwa, nie odnajdując w tym oczekiwanego szczęścia. Bo właśnie szczęście było celem, a choć wszystko zostało zrobione, by je osiągnąć, jednak nie ma go. Tak po prostu. Nie ma. Tak, jakbyśmy wkładali do dziurawej kieszeni dłoń z przekonaniem, że jest tam

klucz, nie wiedząc, że klucz -szczęście został zgubiony gdzieś po drodze. I za te wszystkie stracone złudzenia człowiek stara się odegrać. Każdy na swój sposób. Jedni chcą, by to, co osiągnęli, stałoby się przyczyną szacunku oczekiwanego od całego otoczenia. I każda próba zepchnięcia takiego „pępka świata” z tronu wybudowanego złudzeniami o swej wielkości – lub małości – jest odbierana bardzo negatywnie. Tak również bywa, ale w takim wypadku nie jest to już tron, lecz klatka, klatka własnych przekonań, że świata już nic nie uratuje. Świata, być może, nie, ale człowiek, będąc kowalem swego losu, może uratować lub zaważyć nie tylko własne życie, ale również pociągnąć za sobą losy innych.

Nie dopuszczanie do głosu innych chroni przed możliwością zrozumienia świata widzianego oczami innych. Nie daj się przekrzyknąć! Oni nie mają racji, nie mogą mieć racji! No bo jak? Czyli, że wszystko, o czym byłem święcie przekonany, jest jedynie obrazem widzianym w krzywym zwierciadle? I gdy ta myśl zostaje odrzucona, to już nie dopuszcza się do głosu tych, którzy mogą zasiał cię zważnienia. Tak jest łatwiej, lecz czy rozsądniej?

m. s.

Wiele nas różni, ale także wiele mamy wspólnego. Należy tylko lepiej się poznać!

Fot. autorka

W skład redakcji GH wchodzi: Ania Bartoszewicz, Justyna Blaszkiewicz, Ania Matusiewicz, Maria Sipowicz, Ewa Wołkanowska.

„Każdy człowiek jest częścią Myśli, a myśli są częścią ludzi” (I. Werner). Tak więc wszelkie myśli, wnioski, krytyka itp. itd. są mile widziane. Kierować na adres: Wilno, ul. Birbynių 4a.

Międzynarodowy kongres poświęcony prewencji alkoholowej

„Potomkowie Bałtów” walczą z nałogami

25 kwietnia br. w pomieszczeniu samorządu m. Wilna odbył się kongres, zorganizowany przez Stowarzyszenie Trzeźwości „Baltų Ainiai”.

Była to jednodniowa konferencja, poświęcona prewencji alkoholowej, tytoniu oraz narkotyków. Brały w niej udział, oprócz litewskich, delegacje ze Szwecji, Polski, Łotwy, Estonii i Białorusi. Wśród zaproszonych znajdowali się także wiceminister Zdrowia RL Eduardas Bartkevičius, wiceminister Oświaty i Nauki RL Jan Dzilbo, zastępca konsula generalnego ambasady rosyjskiej na Litwie Żurawłow. Jednakże przeważającą część uczestników stanowiła młodzież – uczniowie i studenci uczelni zarówno litewskich, jak też polskich i rosyjskich.

W przemówieniach, odczytanych przez gości i gospodarzy

kongresu, głównym tematem było nadużywanie szkodliwych używek przez młodych ludzi. Zwracano uwagę na to, że wielki wpływ na kształtowanie się osobowości i przyzwyczajenia wywiera rodzina, szkoła, społeczeństwo. Kładziono też szczególny nacisk na wpływ mediów – zwłaszcza reklamy.

Przybyła z Warszawy w zastępstwie prof. Jerzego Melibrudy p. Jolanta Terlicka przedstawiła dla porównania statystyki używania środków odurzających przez młodzież Polski i Litwy. Zgodnie z nimi, litewscy młodzi ludzie palą więcej papierosów oraz piją więcej wina i wódki. Ilość spożywanego piwa jest podobna w obu krajach, za to młodzież polska zażywa więcej narkotyków.

Występujący mówili o szkodzie alkoholu i papierosów nie tylko

dla zdrowia, a nieraz życia, ale też dla gospodarki kraju. Jak zauważył przewodniczący kongresu, wszyscy oni zwracali się przede wszystkim do młodzieży, właśnie w niej widząc przyszłość narodu.

„Baltų Ainiai” („Potomkowie Bałtów”) to organizacja, zrzeszająca w swoich kręgach znanych ludzi ze świata polityki, duchowieństwa, nawet show biznesu, ale też zwykłych ludzi. Ograniczenia wiekowe nie istnieją, jednak większość stanowi młodzież w wieku szkolnym lub nieco starsza. Członkowie stowarzyszenia biorą aktywny udział w życiu społeczeństwa – organizują konferencje, zjazdy, odwiedzają szkoły i inne placówki oświatowe, przeprowadzają pikety. Wywierają też wpływ na wydawane ustawy, dotyczące alkoholu i wyrobów tytoniowych.

Małgorzata Kozicz

Sprawy karnej nie będzie

Zamknięte koło

Pisaliśmy poprzednio o tym, że poseł na Sejm Jan Mincewicz złożył do Prokuratury Generalnej wniosek na temat karygodnych działań przedstawicieli Stowarzyszenia „Vilnija” podczas rekrutacji do szkoły litewskiej w Starym Siole (Senasalis). O tym, jak tam było w rzeczy samej, pisał nasz dziennik 11 listopada ubiegłego roku w artykule „Rekrutacja z łapanką”.

Jak „Kurier” dowiedział się, Prokuratura Generalna Litwy wniosek posła przekazała do prokuratury dzielnicowej rejonu wileńskiego. (Przypomnijmy, że szkołę litewską w Starym Siole utworzył powiat, kosztem łapanki dzieci z rodzin niezamożnych).

Prokurator T. Płotnikowa 12 marca br. powiadomiła posła, że w związku z dużym zakresem sprawdzenia faktów, wyniki jego zostaną podane z pewnym opóź-

nieniem. Jednak już po dziesięciu dniach, 22 marca poseł Jan Mincewicz otrzymał odpowiedź, że sprawa karna nie zostanie wszczęta, gdyż mieszkańcy wsi i okolic nie potwierdzili faktów, wyluszczonego w piśmie.

Jak były sprawdzane, nie wiemy. Natomiast dziwnym się, że ci sami mieszkańcy, którzy obu redakcjom – „Kurierowi” i „TV Polonia” w obecności posła Jana Mincewicza w tamtych dniach tak obrazowo opowiadali o karygodnych działaniach patriotów lituanizacji wsi podwileńskiej, w obliczu sprawdzających przedstawicieli prawa, zamilkli. Czyżby się bali?

W redakcjach zachowały się nagrania ich wypowiedzi. Możemy je prokuraturze udostępnić, gdyby zależało jej na bardzo dokładnym sprawdzeniu.

Krystyna Adamowicz

Retrospektywa historyczna o szkolnictwie polskim Wilna

Dlaczego Lelewel?

(Dokończenie ze str. 1)

Już w grudniu zwolnieni są dyrektorzy wszystkich szkół polskich, sporo nauczycieli traci pracę. Gimnazjum im. Króla Zygmunta (a to znaczy też im. Lelewela, gdyż te dwa gimnazja zostały połączone) otrzymują nazwę „Penktoji berniukų gimnazija”.

Rok 1940. Litwa już sowiecka. Szkoły żeńskie są łączone z męskimi, wszystkie szkoły stają się dziesięcioletnimi. Następują też pierwsze aresztowania, represje, transporty na Wschód.

Rok 1941. Jednego zaborec zmienia drugi. Nadeszła zhora okupacji, walka z wrogiem, prześladowania za polskość. W tak tragiczne czasy działały nie tylko podziemia zbrojne, ale też tajna oświata. To właśnie oni, nauczyciele tajnych kompletów, jesienią roku 1944 zaczęli odradzać szkolnictwo polskie

w Wilnie. Zostało ich niewielu. Byli to nauczyciele Gimnazjum im. Króla Zygmunta Augusta (i im. Lelewela), którzy wiele sił poświęcili „Piątej Średniej” najpierw znajdującej się na Ostrobramskiej, a nieco później na Antokolu. Niezapomniane nazwiska: polonistka i nauczycielka języka francuskiego Maria Czekotowska, chemik Ludwik Kuczewski, matematyk Chmielewski, nauczycielka angielskiego Helena Tomaszewska i inni. To właśnie ta pierwsza generacja profesorów „piątki” wniosła do tej szkoły ducha obu przedwojennych gimnazjów. Jeszcze po dziś dzień ich absolwenci na całym świecie sławią Wilno.

55 lat — w jednej szkole

Absolwent szkoły, wieloletni nauczyciel fizyki, zastępca dyrektora Zbigniew Rymarczyk tak rozpoczął

swoje przemówienie: „Historię naszej szkoły chcę podać przez pryzmat własnych wspomnień i przeżyć. W tym roku kończę 70 lat, z których 55 związanych jest ze szkołą. Wydarzenia z życia szkoły znam nie ze słyszenia, a osobiście, gdyż 6 lat byłem tu uczniem i 49 lat nauczycielem”.

Przemówienie nauczyciela było przerywane niejednokrotnie oklaskami. Padają nazwiska, fakty. Obecni na sali absolwenci pamiętają je doskonale, bo sami tworzyli tę historię. Przybyła do swej szkoły dr. Hanna Strużanowska — Balsienė (absolwentka roku 1949) z całego serca dziękuje szkole, że zachowała tradycje, które razem tworzyli, że zachowała ducha polskośći, mimo różnych przewrotności losu i różnych etapów rozwoju. Wśród absolwentów innych lat — sygnatariusz Aktu Niepodległości Litwy Medard

Czobot, kronikarz szkoły, absolwent 1950 r. Jan Pakalnis, zastępca dyrektora Departamentu Mniejszości Narodowych i Wychodźstwa Stanisław Widtmann. Na konferencji zaznaczono, że spośród absolwentów „piątki” ponad dziesięć osób pracowało w jedynej polskiej gazecie „Czerwony Sztandar” i „Kurier Wileński”.

Wśród gości konferencji historycznej — poseł Artur Płokszo, wiceminister oświaty Jan Dzilbo, prodziekan slawistyki UP dr Romuald Naruniec, zastępca kierownika wydziału oświaty rejonu wileńskiego Zofia Ryżowa, dyrektorzy szkół polskich Wilna, którzy byli zachwyceni z powodu tak bogatego materiału historycznego, opracowanego przez nauczycieli.

Retrospektywa historyczna pod tytułem „Odrodzenie szkolnictwa polskiego na Litwie w XX wieku”

Zbigniew Rymarczyk 55 lat poświęcił „piątkę”
Fot. Marian Paluszkiwicz

ma wszelkie predyspozycje, aby została szerzej powielona w słowie drukowanym. Być może nadarzy się okazja zamieścić te opracowania na łamach „Kuriera”.

Krystyna Adamowicz

KOMUNIKAT INFORMACYJNY

II FESTIWALU POLSKIEJ PIOSENKI DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ „RUDZISZKI -2001”

Informujemy, że w dniu 13 kwietnia br. odbyły się przesłuchania konkursowe uczestników I etapu festiwalu, na podstawie zgłoszonych, zgodnie z regulaminem, kaset audio bądź CD.

Do udziału w finale zostali zakwalifikowani:

1. Lila Archwierdaszwili — szkoła podstawowa w Korwii
2. Erwin Banel — gimnazjum im. A. Mickiewicza w Wilnie
3. Małgorzata Bartosewicz — szkoła początkowa w Janczunach, rejon sołecznicki
4. Krystyna Jałyńska — szkoła średnia w Rudziszkach, rejon trocki
5. Joanna Leonowicz — szkoła średnia nr 1 w Mejszagole, rejon wileński
6. Karolina Markiewicz — szkoła średnia im. Jana Pawła II w Wilnie
7. Justyna Mażejko — szkoła podstawowa w Rzeszy, rejon wileński
8. Aurelia Norkunaitė — szkoła średnia „Medeinos” w Wilnie
9. Ewelina Piotrowska — szkoła średnia im. Jana Pawła II w Wilnie
10. Justyna Raczyńska — szkoła średnia im. Jana Pawła II w Wilnie
11. Monika Saszenko — przedszkole w Rudziszkach, rejon trocki
12. Seweryna Walukiewicz — szkoła średnia nr 1 w Ejszyszkach, rejon sołecznicki
13. Justyna Mikulska — szkoła średnia w Rudziszkach, rejon trocki
14. Władek Rożok — szkoła średnia w Rudziszkach, rejon trocki
15. Elina Wilczewska — szkoła średnia w Rudziszkach, rejon trocki
16. Violeta Vaičiulionytė — szkoła średnia w Rudziszkach, rejon trocki
17. Irena Gumowska — szkoła średnia nr 1 w Rudominie, rejon wileński
18. Renata Ludwinowicz — szkoła średnia w Rudziszkach, rejon trocki
19. Dorota Michałowska — szkoła średnia w Rudziszkach, rejon trocki
20. Wioleta Poškaitė — szkoła średnia im. J. Śniadeckiego w Sołecznikach
21. Gabriela Vasiliauskaite — szkoła średnia im. J. I. Kraszewskiego w Wilnie
22. Elżbieta Balcewicz — szkoła średnia w Mickunach, rejon wileński
23. Anna Jagieło — szkoła średnia w Czarnym Borze, rejon wileński
24. Krystyna Cynkowicz — szkoła średnia w Czarnym Borze, rejon wileński
25. Justyna Ragucka — szkoła średnia im. Sz. Konarskiego w Wilnie

Final II Festiwalu Piosenki „RUDZISZKI-2001” odbędzie się w dniu 12 maja br. w szkole średniej w Rudziszkach w rejonie trockim. Uczestników finału zapraszamy do Rudziszek już w dniu 11 maja od godz. 17.00. W godzinach wieczornych planowane jest spotkanie przy wspólnym ognisku. Zapewniamy nocleg, wyżywienie, zwrot kosztów przejazdu. Początek przesłuchań konkursowych finału w dniu 12 maja br. od godz. 10.00. Prosimy o potwierdzenie udziału w terminie do 8 maja br. Telefony do kontaktu: Stowarzyszenie „Macierz Szkolna”, tel. 33 32 25, 33 56 91, Włodzimierz Saszenko: 8-238-55617

Stowarzyszenie Nauczycieli „Macierz Szkolna”

UWAGA, NAUCZYCIELE!

Uprzejmie informujemy, że siedziba Stowarzyszenia Nauczycieli „MACIERZ SZKOLNA”

mieści się obecnie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

Biuro jest czynne w godz. 10.00 — 17.00 bez przerwy na obiad.

Adres:

ul. Naugarduko 76, p. 207

LT-2006 VILNIUS

Tel./Fax: 33 32 25

Telefony do kontaktu:

Józef Kwiatkowski — 33 56 91

Krystyna Dzierżyńska — 33 32 25

Stowarzyszenie „Macierz Szkolna”

Podlaski Oddział Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” i Stowarzyszenie Nauczycieli „Macierz Szkolna” zapraszają na II końcowy etap Warsztatów metodycznych dla nauczycieli muzyki i nauczycieli prowadzących chóry szkolne.

Warsztaty odbędą się w Wilnie w dniach 27-28-29 kwietnia br. Zajęcia poprowadzą prof. Violetta Bielecka i adiunkt Maciej Banach.

Zajęcia odbędą się w Wileńskiej Szkole Średniej im. Joachima Lelewela (była nr 5) przy ul. Antakalnio 33. Dojazd z dworca kolejowego trolejbusem nr 2.

Rozkład zajęć:

* 27.04.2001 r. godz. 12.00-18.00

* 28.04.2001 r. godz. 9.00-17.00

* 29.04.2001 r. godz. 9.00-16.00

Uczestnikom Warsztatów zapewniamy obiady i zwrot kosztów dojazdu. Stowarzyszenie „Macierz Szkolna”

Prawnik radzi

Kontynuujemy odpowiedź na pytanie dotyczące obowiązków i praw pracodawców i pracowników.

Organizowanie usług medycznych jest ugruntowane w art. 32 ustawy

1. Pracodawca powinien zapewnić pracownikom pierwszą pomoc lekarską i w razie nieszczęśliwego wypadku w pracy bądź nagłej choroby wezwać pogotowie ratunkowe.

2. Pracodawca lub kierownik oddziału organizuje przewiezienie do szpitala pracowników, którzy zachorowali w miejscu pracy lub doznali urazu, gdy nie ma potrzeby wezwania karetki pogotowia.

3. Tryb udzielenia pomocy lekarskiej pracownikom ustala regulamin bezpieczeństwa i zdrowia pracowników przedsiębiorstw. Zatwierdzają go Ministerstwo Opieki Społecznej i Pracy oraz Ministerstwo Zdrowia (założenia części 2 art. 14 ustawy).

Obowiązek pracodawcy przeniesienia pracownika do innej pracy z powodu stanu zdrowia jest przewidziany w art. 33 ustawy.

1. Pracownik, który na wniosek państwowej komisji ekspertyzy medycyny społecznej bądź instytucji lekarskiej z powodu stanu zdrowia nie może wykonywać (pełnić obowiązków) ustalonej pracy, gdyż grozi to jego zdrowiu lub praca może być niebezpieczna dla innych, za jego zgodą powinien być przeniesiony do pracy odpowiedniej do stanu jego zdrowia i w razie możliwości powinna być zmieniona kwalifikacja tego pracownika.

2. Jeśli pracownik nie zgadza się na przeniesienie do oferowanej pracy lub w przedsiębiorstwie nie ma pracy, do której mógłby on zostać przeniesiony, pracodawca zwalnia pracownika z pracy w trybie ustawowym, z wyjątkiem przypadku, przewidzianego w części 3 niniejszego artykułu.

3. Jeśli zdrowie pracownika pogorszyło się z powodu pracy w tym przedsiębiorstwie (nie może wykonywać poprzedniej pracy z powodu urazu, choroby zawodowej, innego uszkodzenia zdrowia) i jeśli nie ma możliwości przeniesienia go do innej pracy, odpowiedniej do jego zdrowia oraz możliwości przekwalifikowania, gdyż w przedsiębiorstwie brak pracy, którą pracownik mógłby wykonywać odpowiednio do swych możliwości, płaci mu się ustawowo przewidziany zasiłek z tytułu choroby do chwili otrzymania wniosku państwowej komisji ekspertyzy medycyny społecznej o zdolności pracownika do pracy. Jeśli pracownikowi przyzna się inwalidztwo, zgodnie z prawem przysługuje mu odszkodowanie za uszkodzenie zdrowia. Pracownik może być zwolniony z pracy w trybie ustawowym, jeśli odmawia przeniesienia do innej pracy, adekwatnej do jego zdrowia, możliwości fizycznych i kwalifikacji.

Obowiązki dwóch i więcej pracodawców w organizowaniu prac w tym samym przedsiębiorstwie, miejscu pracy przewidziane są w artykule 34 ustawy.

Dwaj i więcej pracodawców, wykonując prace w tym samym przedsiębiorstwie, jednostce przedsiębiorstwa lub miejscu pracy, organizują pracę w ten sposób, aby zostało zagwarantowane bezpieczeństwo i zdrowie wszystkich pracowników bez względu na to, w gestii którego pracodawcy pracuje pracownik. Pracodawcy dążą do zabezpieczenia pracowników przed nieszczęśliwymi wypadkami w pracy i chorobami zawodowymi, koordynują swe działania i informują siebie wzajemnie oraz pracowników o ewentualnych zagrożeniach i ryzyku zawodowym w pracy.

Prawa pracodawców są określone w artykule 35 ustawy.

Dla zapewnienia bezpieczeństwa i zdrowia pracowników pracodawcy mają prawo:

1) wydawać rozporządzenia i zarządzenia dotyczące bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w przedsiębiorstwie oraz wymagać, aby pracownicy w trakcie pracy troszczyli się o bezpieczeństwo i zdrowie własne, jak też innych pracowników, przestrzegali wymagań obowiązujących ich normatywnych dokumentów w sprawie bezpieczeństwa i zdrowia pracowników przedsiębiorstwa, co do których wykonywania zostali przeszkoleni i (lub) przeinstruowani przez pracodawcę oraz przestrzegali regulaminów pracy w procesach technologicznych, norm czasu pracy i wypoczynku, określonych w niniejszej ustawie i innych aktach prawnych dotyczących bezpieczeństwa i zdrowia pracowników;

2) wyznaczać pracownikom, którzy naruszyli wymagania normatywnych dokumentów w sprawie bezpieczeństwa i zdrowia pracowników przedsiębiorstwa, kary dyscyplinarne, służbowe, w trybie ustalonym przez ustawy żądać pokrycia przedsiębiorstwu strat spowodowanych w wyniku naruszenia;

3) nie zezwalać pracownikom na wykonywanie w tym dniu (zmianie) pracy, gdy są nietrzeźwi, oszołomieni narkotykami lub substancjami toksycznymi;

4) zwolnić z pracy pracownika w trybie określonym w ustawie o umowie o pracę, gdy narusza on wymagania określone w aktach prawnych o bezpieczeństwie i zdrowiu pracowników lub w dokumentach normatywnych o bezpieczeństwie i zdrowiu pracowników przedsiębiorstwa, w których wykonywaniu pracownik był przeszkolony i (lub) przeinstruowany, jeśli przedtem chociaż raz w ciągu ostatnich 12 miesięcy wobec niego stosowane były kary dyscyplinarne;

5) w trybie określonym przez ustawy żądać od innych przedsiębiorstw (pracodawców) pokrycia strat poniesionych w wyniku tego, że nabyte środki pracy, projekty miejsc i środków pracy nie odpowiadały wymaganiom aktów prawnych dotyczących bezpieczeństwa i zdrowia pracowników;

6) otrzymywać od państwowych instytucji zajmujących się sprawami bezpieczeństwa i zdrowia pracowników informacje w kwestiach bezpieczeństwa i zdrowia pracowników;

7) otrzymywać materiał inspekcji przedsiębiorstwa o przeprowadzonych kontrolach przez Państwową Inspekcję Pracy i zapoznawać się z nim;

8) proponować wprowadzenie w przedsiębiorstwie ostrzejszych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i zdrowia pracowników niż przewidują akty prawne w sprawie bezpieczeństwa i zdrowia pracowników. Ostrzejsze wymagania dotyczące bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w przedsiębiorstwie zostają uprawomocnione w umowach i porozumieniach zbiorowych;

9) polecić specjalistom ds. bezpieczeństwa i zdrowia pracowników przedsiębiorstwa, kierownikom jednostek wykonywanie osobnych zadań, związanych z bezpieczeństwem i zdrowiem pracowników.

Zrealizowanie środków dotyczących bezpieczeństwa i zdrowia pracowników przewiduje artykuł 36 ustawy.

Zrealizowanie środków dotyczących bezpieczeństwa i zdrowia pracowników pracodawca może zlecić specjalistom ds. bezpieczeństwa i zdrowia pracowników przedsiębiorstwa, pracownikom służby bezpieczeństwa i zdrowia pracowników przedsiębiorstwa, kierownikom jednostek. Zlecenie realizowania środków bezpieczeństwa i zdrowia pracowników powinno być wskazane w umowie o pracę lub instrukcji służbowej.

Kazimieras Pečiulis,

Cdn. w następnym
zestawie „Samo życie”

główny konsultant prawny pokoju
przyjęć Ministerstwa Opieki Społecznej i Pracy

Sejm omawia projekt przekształcania systemu ubezpieczeń społecznych

Sedno reformy emerytalnej

Obecnie obowiązujący system ubezpieczenia społecznego nie zachęca ludzi do ubezpieczania się na rzecz bezpiecznej starości. Fot. ELTA

Projekt Ustawy o reformie systemu emerytalnego przewiduje ogólne zasady przekształcania tego systemu na Litwie. Oczekuje się, że po uchwaleniu tego dokumentu mieszkańcom Litwy stworzy się możliwości zapewnienia dodatkowych gwarancji socjalnych ludziom w podeszłym wieku, w przypadku inwalidztwa lub w przypadku utraty żywiciela.

Według Viliu Blinkevičiūtė, ministra opieki społecznej i pracy, obecnie obowiązujący system ubezpieczenia społecznego nie zachęca ludzi do ubezpieczania się na rzecz bezpiecznej starości, jak również z tytułu choroby czy utraty żywiciela. Podstawowym kierunkiem reformy emerytalnej jest wprowadzenie filaru obowiązkowego funduszu oszczędnościowego. A więc, zdaniem ministra, wniesiony do rozważenia przez Sejm projekt dokładnie ustala zasady obowiązkowego gromadzenia środków w prywatnych funduszach emerytalnych.

Projekt zakłada, że mieszkańcom stworzy się możliwości groma-

czenia części składek do państwowego funduszu ubezpieczeniowego, inwestując ją w papiery wartościowe oraz inne instrumenty finansowe rynku. Ze zgromadzonych środków dostaną oni wypłaty w wieku emerytalnym, w przypadku inwalidztwa albo utraty żywiciela.

W ustawie proponuje się ustalić, że w filarze obowiązkowego gromadzenia środków na rzecz emerytur zobowiązani są uczestniczyć te osoby, które są urodzone po 31 grudnia 1962 roku i są ubezpieczone na rzecz pełnej emerytury państwowej.

Osoby, urodzone w latach – od 1 stycznia 1953 roku do – 1 stycznia 1963 roku – i ubezpieczone na na rzecz pełnej emerytury państwowej, uzyskają prawo, zgodnie z założeniami projektu, z własnego wyboru wpłacać do obowiązkowej akumulacji (nagromadzenia środków) filaru emerytalnego.

Za pomocą ustawy proponuje się ustalić, że wielkość składki akumulacji obowiązkowej będzie stanowić 5 proc. od zysków uczestni-

ków obowiązkowego filaru, na podstawie których obliczane są wkłady na rzecz emerytalnego państwowego funduszu ubezpieczeniowego. Składka obowiązkowego filaru akumulacji będzie odejmowana od wpłaty na rzecz państwowego emerytalnego ubezpieczenia społecznego.

Prognozuje się, że z tej właśnie przyczyny powstanie deficyt budżetu państwowego funduszu ubezpieczenia społecznego, który zamierza się pokryć, według projektu, ze środków funduszu rezerwowego (stabilizacyjnego). Gdyby tych środków nie wystarczyło, dodatkowe asygnacje przewidziałby budżet państwowy.

Zdaniem autorów tego dokumentu, dofinansowanie ewentualnego deficytu nie byłoby zbyt problematyczne, albowiem doświadczenie krajów ościennych wskazuje na to, że znaczna część pieniędzy pozostaje w kraju i przynajmniej w początkach reformy pewna ich suma jest inwestowana w papiery wartościowe.

Opr. Irena Mikulewicz

Przepisy dotyczące norm higieny obuwia dla dzieci

Uniknąć chorób

Na Litwie zmniejszy się liczba dzieci cierpiących na płaskostopie. Mniej będzie też innych patologii, powodowanych niewłaściwym obuwem. Do uniknięcia ewentualnych niebezpieczeństw przyczyni się niedawno zatwierdzona norma higieny „Obuwie dziecięce. Przepisy i normy higieny”.

Dotychczas na Litwie nie było żadnego aktu prawnego, który by regulował wymogi higieny produkcji obuwia dla dzieci. Z tej prostej przyczyny na rynek trafiały wyroby obuwnicze, absolutnie nie dostosowane do potrzeb rosnącego organizmu.

Poparto propozycje poprawek do ustawy

Nowy tryb — od lipca

Po długich debatach Sejm poparł wniosek Sejmowego Komitetu ds. Socjalnych i Pracy odnośnie trybu wypłacania świadczeń pracującym emerytom.

W myśl tego wniosku już od 1 lipca br. emerytura pełna będzie wypłacana wyłącznie tym emerytom, których wynagrodzenie w miejscu pracy nie przekracza wysokości jednego minimalnego mie-

Jak informuje Ministerstwo Zdrowia, ustalone obecnie przepisy dotyczą konstrukcji butków dla dzieci oraz materiałów, z jakich mogą być one produkowane. Wskazuje się, że obuwie ma być skonstruowane w ten sposób, by chroniło stopę przed rozwojem płaskostopia, wytwarzało pozytywny mikroklimat wewnątrz bucika, chroniło stopę i łydkę przed czynnikami zewnętrznymi (deszczem, śniegiem, błotem, mrozem) i in. Do przepisów zostały wniesione również wskazówki higieny obuwia oraz metody ich ustalania. Zostały też podane wymagania odnośnie ozna-

kowania obuwia dla dzieci, pomocne w czasie kontroli higieny produkcji i rynku.

Ustalono normy higieny obowiązują wszystkie osoby fizyczne i prawne zajmujące się produkcją, sprzedającą i sprowadzającą na Litwę ten rodzaj towaru zza granicy. Przepisów powinny przestrzegać urzędy, dokonujące ekspertyzy, nadzorujące higienę produkcji i warunki rynku.

Nowa norma higieny jest przygotowana, uwzględniając dyrektywy Rady Parlamentu Europejskiego.

(ELTA)

sięcnego wynagrodzenia krajowego – 430 Lt. Za tą poprawką do Ustawy o państwowym społecznym ubezpieczeniu emerytalnym wczoraj przegłosowało 47 posłów do Sejmu.

Inny, zgłoszony od omówienia, projekt przewidywał wypłacanie pełnej emerytury osobom, których wynagrodzenie w miejscu pracy wynosi zaledwie połowę minimum

miesięcznego, czyli 215 Lt. Ta alternatywa w głosowaniu nie doczekała się poparcia większości sejmowej i została odrzucona.

Poprawki do Ustawy o państwowym społecznym ubezpieczeniu emerytalnym reglamentujące tryb wypłacania świadczeń pracującym emerytom zostaną ostatecznie uchwalone przez Sejm w maju.

(ELTA)

15. rocznica tragedii Czarnobyla

Schorowani i niepotrzebni

(Dokończenie ze str. 1)

Jednakże status ten ustępuje statusom prawnym zesłańców, uczestników ruchu oporu i in. Z braku finansowania nie działa powołane w listopadzie 1990 roku „Czarnobylskie centrum medyczne”. Nie ma żadnego urzędu państwowego, który by się troszczył o same „czarnobylców”. Likwidatorzy borykają się w kraju z coraz większymi socjalnymi i zdrowotnymi problemami.

Na nic też zdają prośby likwidatorów, by władze litewskie zażądały od Rosji rekompensat za zrujnowane zdrowie litewskich likwidatorów. Tymczasem „czarnobylcom” z Estonii i Łotwy, dzięki ich „bardziej ludzkim” władzom, już kilka lat Rosja splanca dług ZSRR.

Marne grosze

Wszystko, co wskórali „czarnobylcy”, to 138 Lt dodawanych do renty inwalidzkiej lub emerytury.

Jak powiedział „Kurierowi” przewodniczący Ruchu „Czarnobyl” Mockapertis, dzisiaj w Sejmie zostanie otwarta wystawa „Czarnobyl dzisiaj”.

Tradycyjnie już o godz. 12 w podwórzu stołecznego szpitala im. Sapiehy przy pomniku „czarnobylcom” z całej Litwy zbiorą się uczestnicy tamtych wydarzeń; złożą kwiaty, podzielią się smutnymi wspomnieniami.

Historia tragedii

Polesie, Czarnobyl, wrzesień 1977 r. Do użytku oddano pierwszy reaktor pierwszej na Ukrainie elektrowni jądrowej. W następnych latach dobudowano trzy kolejne reaktory. Kwiecień 1986.

W wyniku błędu personelu seria wybuchów wstrząsa ostatnim, czwartym reaktorem. Na jego miejscu powstaje wielka dziura, ulatnia się pył, który zanieczyszcza ogromne pałace Ukrainy, Białorusi, w mniejszych ilościach dociera do Polski i państw Europy Zachodniej.

Sarkofag

Przez następny rok nad „dziurą” budowano betonowe przykrycie, tzw. sarkofag. Z punktu widzenia statystyki, dla Ukrainy skutki tego wydarzenia są następujące: „Skażeniu uległo 9 proc. terytorium kraju, przesiedlono ponad 110 tys. ludzi z 200 wsi i miasteczek, ponad 3 miliony ludzi ma prawo do szeregu ulg ze względu na utratę zdrowia” (z przemówienia prezydenta Leonida Kuczmy podczas ubiegłorocznych uroczystości zamknięcia elektrowni).

Lekarze mówią, że na chorobę popromienną umarło około 30 osób. Wszystkie ofiary, to ratownicy, którzy brali udział w likwidacji skutków katastrofy bezpośrednio po wybuchu. Pochowano ich w Moskwie, gdyż tam dokonywano sekcji zwłok. Lekarze dodają, że do dziś na skutek wybuchu umarło ok. 4 tys. osób, głównie na raka i choroby układu krążenia.

Nie da się jednak udowodnić, że przyczyną śmierci była katastrofa w Czarnobylu, co najwyżej moż-

W ciągu ostatnich 7 lat czterokrotnie wzrosła na Białorusi umieralność

Fot. EPA-ELTA

na mówić, że otrzymane niegdyś przez te osoby dawki promieniowania sprzyjały rozwijaniu się w ich organizmie chorób.

Problemy psychologiczne

O wiele głębszy jest problem psychologiczny. W pierwszych latach po wybuchu kobiety masowo usuwały ciążę, gdyż wierzone, że można urodzić potwora. Mimo że takich przypadków nie zarejestrowano w Kijowie do dziś, wiele kobiet boi się rodzić, i to nie tylko ze względu na strach przed potworem, ale dlatego, że, według nich, urodzą słabe, chorowite dzieci, a tego nie chcą.

Długie wieki

Przynajmniej 40 tys. lat Białorusi pozostanie najbardziej skażonym terytorium w Europie twierdzą naukowcy z Międzynarodowego Uniwersytetu Ekologicznego im. Sacharowa. Wtórąją im białoruscy specjaliści.

W rocznicę awarii w elektrowni atomowej w ukraińskim Czarnobylu, niedaleko od granicy Białorusi, wiadomo, że w wyniku wybuchu reaktora do atmosfery przedostało się 300 razy więcej cząstek radioaktywnych niż po zrzuceniu bomby atomowej na Nagasaki.

Większość - na Białorusi

70 proc. zanieczyszczeń spadło na terytorium Białorusi, co doprowadziło do trwałego skażenia niemal jednej czwartej tutejszych użytków i lasów.

Z kolei międzynarodowym standardom ekologicznym odpowiada zaledwie jeden procent wszystkich białoruskich gruntów. Wielokrotnie wzrosła umieralność, szczególnie noworodków i liczba zachorowań na raka tarczycy oraz białaczkę. Białorusini jedzą skażone produkty.

„Jesteśmy zakładnikami tej katastrofy. Miliony stracą zdrowie i życie, nie tylko z powodu samego napromieniowania, także kryzysu go-

spodarczego, stresu psychicznego i sytuacji politycznej w kraju, które nie sprzyjają rozwiązaniu czarnobylskiego problemu” - stwierdził szef Fundacji „Dzieciom Czarnobyla” Hienad Hruszawy.

Nieskuteczne wysiłki

Jego zdaniem kroki, które podejmuje państwo, by przynajmniej ograniczyć następstwa katastrofy, są jak dotąd nieskuteczne. Jeśli dziesięć lat temu na usuwanie następstw wybuchu wydawano jedną czwartą środków białoruskiego budżetu, to w ostatnich latach zaledwie 6 proc. (choć oficjalna propaganda twierdzi, że na „Czarnobyl” przeznaczają się aż jedną trzecią państwowych pieniędzy).

Specjaliści wytknęli rządowi, że ze specjalnego podatku czarnobylskiego na rzeczywiste potrzeby ofiar przekazuje się 80 proc. pieniędzy. Na tzw. program czarnobylski z obiecanych w pierwszym kwartale obecnego roku 18 mld rubli (ok. 1,5 mln dolarów) ministerstwo finansów przekazało dotąd niecałe 10 proc.

Trumienne

Kilka zaś miesięcy temu własnym dekretem prezydent Aleksandr Łukaszenka zlikwidował ustawę przewidującą osłony socjalne dla ludzi, którzy postanowili mieszkać na napromieniowanym terytorium.

Chociaż i tak, jeśli za tzw. trumienne 10 lat temu można było kupić 15 kg kiełbasy, to dzisiaj pieniędzy tych wystarczyłoby zaledwie na bochenek chleba.

Jeśli w 1993 r. kontrola produktów spożywczych w Homlu dowiodła, iż 12 proc. z nich nie nadaje się do użytku, to dwa lata temu odsetek ten wzrósł do 16. W graniczącym z Polską Brześciu te liczby były odpowiednio na poziomie 15 i 22 proc.

Cierpią dzieci

Wybuch w czarnobylskiej elektrowni niezwykle ujemnie odbił się

na zdrowiu Białorusinów. Głównie dzieci, które są grupą podwyższonego ryzyka. Jeśli przed awarią w pełni zdrowych było w tzw. strefie czarnobylskiej 85 proc. z nich, to obecnie zaledwie 12 proc.

Według norm bezpieczny dla zdrowia jest poziom 50 mikrobekeleli (mBq) na kilogram wagi ciała człowieka. W organizmach dzieci ze strefy ta norma została przekroczona średnio ośmiokrotnie. W skrajnych przypadkach dochodzi do 7 tys. mBq na kilogram wagi.

W takich warunkach na skażonym terytorium żyje 1,7 mln ludzi (w tym pół miliona dzieci) czyli 17 proc. białoruskiego społeczeństwa. Co dziesiąty zaś mieszkaniec Białorusi w miejscach, gdzie promieniowanie dotąd przewyższa 15 kiurów. Na Białorusi promieniowanie na poziomie 11 uznawane jest już za alarmujące.

Wzrost umieralności

Nic zatem dziwnego, że w ciągu ostatnich 7 lat czterokrotnie wzrosła na Białorusi umieralność (wśród noworodków 2,5 raza).

Niemal 200 tys. dzieci w wieku do siedmiu lat zostało napromieniowanych ponad poziom, w którym niejako automatycznie pojawia się rak trzustki. Przypadki tej choroby u dzieci stwierdza się dziś zresztą 33 razy częściej niż przed awarią.

„A to dopiero początek. Na razie mamy do czynienia ze zmianami popromiennymi i związanymi z tym nieszczęśliwymi następstwami. Nasze wnuki umierać będą z powodu zmian genetycznych, na co już nic nie będziemy mogli poradzić” - maluje czarny scenariusz prof. Nikitczanka.

Jego zdaniem, jeśli umieralność utrzyma się na obecnym poziomie, za sto lat na Białorusi nie będzie ani jednego Białorusina.

Na podstawie inf. wł.
i doniesień PAP stronę
przygotował **Paweł Kobak**

Polska

II Zjazd Polonii

II Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy ma określić ich tożsamość w dobie globalizacji i Internetu oraz ich rolę w kulturze polskiej - powiedział wczoraj prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” prof. Andrzej Stelmachowski.

Od 28 kwietnia do 3 maja Zjazd będzie obradował w kilku miastach Polski. Zjazd ma też określić rolę, jakie mają spełniać wszystkie organizacje polonijne w świecie, w szczególności w zakresie promowania Polski za granicą. Stelmachowski mówił, że podczas Zjazdu będą omawiane takie problemy, jak przyjęcie Karty Polaka i uchwalenie ustawy o obywatelstwie polskim.

Telewizja publiczna

Rekomendowany przez AWS Lech Jaworski, prawnik i członek Rady Nadzorczej TVP SA, wybrany został wczoraj przez Senat do KRRiT. Uważa on, że telewizja publiczna powinna zostać odpolityczniona.

„Jestem przeciwnikiem kontroli telewizji publicznej przez jakiekolwiek ugrupowanie polityczne” - deklarował Jaworski. Zapowiedział, że będzie przeciwdziałał przekształcaniu się KRRiT w „biuro polityczne do spraw mediów”, co - jego zdaniem - „często ma miejsce”.

Przetargi na instalacje

Pod koniec roku rozpoczną się pierwsze przetargi na budowę obiektów umożliwiających przyjęcie pomocy NATO - lotnisk, portów i baz paliwowych - poinformował dyrektor Departamentu Infrastruktury MON gen. brygady Roman Kloc.

W ciągu 8 lat Polska wyda na dostosowanie infrastruktury obronnej do potrzeb NATO 650 mln dolarów. Minister obrony Bronisław Komorowski podkreślił, że udział polskich przedsiębiorstw w przetargach i ewentualnie realizacji kontraktów będzie dla nich szansą na rynkach innych państw NATO.

Sprawa prezydenta

Prokuratura Rejonowa Szczecin Śródmieście wszczęła śledztwo w sprawie domniemanego przyjęcia korzyści materialnej przez prezydenta miasta - poinformowano wczoraj w Prokuraturze Okręgowej w Szczecinie.

Postępowania zostało wszczęte na podstawie zawiadomienia, jakie w prokuraturze złożył na początku marca tego roku radny Rady Miasta Krzysztof Zaremba (AWS). Zaremba poinformował wówczas Prokuraturę Rejonową w Szczecinie, że w roku 1991 ówczesny wiceprezydent Marek Koćmiel (obecnie prezydent miasta) zażądał od najemcy lokalu handlowego „świadczania pieniężnego w zamian za obniżenie stawki czynszu najmu lokalu”. Do zawiadomienia radny dołączył notarialnie potwierdzone oświadczenie najemcy.

Sprintem

● Chile przegrało z Urugwajem 0:1, Wenezuela zremisowała z Kolumbią 2:2, a Ekwador pokonał Paragwaj 2:1 w meczach eliminacyjnych piłkarskich mistrzostw świata 2002, w strefie Ameryki Płd.

● Javier Imbroda został nowym trenerem reprezentacji koszykarzy Hiszpanii. Kontrakt z Koszykarską Federacją Hiszpańską podpisany został na dwa lata. Imbroda w zeszłym tygodniu został zdymisjonowany z funkcji trenera drużyny Caja San Fernando. Na stanowisku szkoleniowca drużyny narodowej zastąpił Lolo Sainza.

● Jerzy Dudek potwierdził, że otrzymał ofertę gry w hiszpańskim klubie FC Barcelona. Polski bramkarz jest laureatem ostatniego plebiscytu na najlepszego piłkarza w Holandii. 28-letni Dudek już pod koniec ubiegłego roku mówił, że jego marzeniem jest gra w Barcelonie. Jednak Feyenoord twierdził wówczas, że nie zamierza się pozbywać Polaka, którego kontrakt z tym klubem obowiązuje do 2003 roku.

● Turek Halil Mutlu zdobył w Trenczynie złoty medal mistrzostw Europy w podnoszeniu ciężarów w dwuboju wagi 56 kg, uzyskując 302,5 kg (135+167,5). W podrzucie pobił on o pół kilograma własny rekord świata osiągając 168 kg.

● Sześć byłej grupy kolarskiej TVM, Holender Ceas Priem, wypłaci odszkodowanie australijskiemu kolarzowi Scottowi Sunderlandowi, którego potrącił samochodem podczas wyścigu klasycznego Amstel Gold Race w 1998 roku. Sąd w miejscowości Tongres w północnej Belgii uznał Priema winnym spowodowania wypadku, w wyniku którego Sunderland przez wiele dni pozostawał w stanie krytycznym i przeszedł operację mózgu. Priem ma wypłacić kolarzowi odszkodowanie w wysokości 1,5 mln franków belgijskich (około 37 tys. euro).

● Libańska Federacja Piłkarska (FLF) pozbawiła tytułu mistrza kraju zespół Tadamonu Tyr i dożywotnio zdyskwalifikowała zawodników i działaczy siedmiu klubów w związku z aferą z fingenowaniem wyników meczów. Według komunikatu FLF, oszustwo dotyczyło sześciu spotkań ligi libańskiej i tylko pięć klubów nie było zamieszanych w aferę. Dożywotnia dyskwalifikacja obejmuje jedenastu działaczy i piętnastu piłkarzy. Mistrzem Libanu została drużyna Nejmech.

● Fabio Liverani zostanie pierwszym czarnoskórym reprezentantem Włoch, gdy założy kostium „squadra azzura” w towarzyskim meczu piłkarskim z RPA. 24-letni pomocnik urodził się w Rzymie. Jego matka jest Somalijką, a ojciec Włochem. Jeszcze w ubiegłym roku Liverani grał w trzecioligowym zespole, a teraz jest graczem Perugii. Trener Giovanni Trapattoni powiedział, że Liverani zdobył miejsce w reprezentacji nie z powodu koloru skóry, lecz w nagrodę za doskonały sezon.

Na podstawie doniesień PAP, BNS i inf. wł. stronę przygotował Andrzej Łakis

Liga NBA: Wygrane faworytów

Nerwowy mecz w Utah

Allen Iverson poprowadził zespół Philadelphia 76ers do pierwszego zwycięstwa w play off. Iverson zdobył 45 punktów, a Sixers pokonali Indianę Pacers 116:98.

Tym samym filadelfijczyki wyrównali stan rywalizacji w play off (1:1), ale kolejne dwa mecze odbędą się w Indianapolis. 45 punktów to rekord Iversona, lidera „Szóstek” w play off. O cztery punkty mniej zdobył w drużynie Pacers Reggie Miller - 41. Pierwsze dwie kwarty były wyrównane, bo gospodarze nie potrafili poradzić sobie z Millerem, który rzucił 33 punkty. W trzeciej kwarcie Iverson dał popis gry zdobywając 19 punktów, co pozwoliło Sixers uzyskać wysokie prowadzenie 78:59. Iverson usiadł na ławce zawodników rezerwowych na dwie minuty i sześć sekund przed końcem spotkania, kiedy mecz był już rozstrzygnięty, żegnany przez kibiców w hali First Union Center gromkimi okrzykami „MVP, MVP”.

Koszykarze Utah Jazz odnieśli drugie zwycięstwo nad Dallas Mavericks. W Salt Lake City pokonali rywali 109:98, ale kolejne spotkanie odbędzie się w Dallas.

Karl Malone był najsukuteczniejszym zawodnikiem Utah - rzucił 34, a drugim strzelcem „Jazzmanów” był Bryon Russell - 24 pkt. Po trzech kwartach Mavericks przegrywali różnicą 20 punktów, ale w pierwszych sześciu minutach czwartej odsłony zdobyli 15 punktów, co pozwoliło im zbliżyć się do rywali na trzy punkty 90:87. Niezawodna dwójka weteranów Malone - John Stockton zdobyła sześć punktów z rzędu i pozbawiła koszykarzy z Dallas nadziei na odniesienie

Kolejne wyzwanie Jordana

Powrócić na boiska NBA

Michael Jordan powiedział, że chciałby wrócić na boiska NBA tylko po to, aby udowodnić, że jest jeszcze w stanie grać w koszykówkę na wysokim poziomie.

— To rzeczywiście stanowi dla mnie kolejne, wielkie życiowe wyzwanie - oznajmił 38-letni Jordan. - Jeśli się zdecyduję na powrót, to zrobię to, aby udowodnić sobie, że jeszcze nie czas na sportową emeryturę, że mogę być godnym rywalem dla młodszych koszykarzy. Sława, poklask i pieniądze mnie już nie interesują.

Jordan zaznaczył przy tym, że nie jest jeszcze gotowy na podjęcie ostatecznej decyzji czy na parkietach NBA pokaże się już od początku nowego sezonu.

Koszykarz wszech czasów zaznaczył, że o powrocie do wyczynowego uprawiania sportu zaczął myśleć w chwili, gdy grając w me-

Barthez chwali Fergussona

Taktyka jest perfekcyjna

Francuski bramkarz Manchesteru United - Fabien Barthez, pochwalił trenera Alexa Fergusona i swój angielski klub. Powiedział, że to najlepsza drużyna klubowa, w jakiej przyszło mu grać.

— To prawdziwi profesjonalści. Ten profesjonalizm, to pierwsza rzecz, jaka zrobiła na mnie wrażenie, gdy tu przybyłem. Traktują cię tu, jak dorosłego - powiedział Barthez. - Nie tak jak we Francji, gdzie trenerzy i działacze traktują cię, jak

Mecz w Salt Lake City był niezwykle nerwowy, często dochodziło do przepychanek pod koszem i aż pięciu zawodnikom odgwiżdżano faule techniczne Fot. EPA-ELTA

zwycięstwa. Najwięcej punktów dla drużyny Mavs zdobył Michael Finley - 32. Mecz był niezwykle nerwowy aż pięciu zawodnikom odgwiżdżano faule techniczne (z Dallas - Shawn Bradley, Juwan Howard,

Vernon Maxwell, a z Utah Greg Ostertag i Russell). Bradley i Niemiec Dirk Nowitzki z Mavericks zostali usunięci z parkietu. Ich trener Don Nelson także został ukarany faulem technicznym.

piej. Cały czas się waham.

Mam świadomość jak ekscytującym wydarzeniem byłby mój powrót do NBA. I chodzi tu o moje odczucia, a nie o kibiców, dziennikarzy czy działaczy. - dodał Michael Jordan.

Według amerykańskich komentatorów Jordan mógłby zagrać tylko w zespole, którym obecnie zarządza, czyli Washington Wizards.

„Z tą ekipą nie ma szans sięgnąć po mistrzostwo NBA, a jego nic innego nie interesuje. To może odwieść go od powrotu na koszykarskie parkiety” - stwierdził jeden z amerykańskich dziennikarzy.

Jordan podjął decyzję, że nowym szkoleniowcem Wizards będzie Doug Collins. Z trenerem tym współpracował na początku swojej kariery w chicagowskich „Bykach”.

Ferguson osiągnął w ciągu ubiegłych 10 lat, nie ma właściwie czego krytykować. Taktyka stosowana przez niego jest perfekcyjna. To wielki profesjonalista, nie traktuje nikogo protekcjonalnie. Właściwie to pozwala mi robić to, co chcę, pozwala ponosić odpowiedzialność za siebie - wyznał Barthez.

Ilustracją tego poglądu bramkarza był moment podczas meczu derbowego z Manchester City na Old Trafford, gdy Barthez wyszedł

Na piłkarskich boiskach

Grali towarzysko

Polska wygrała ze Szwecją 1:0 (1:0) w towarzyskim meczu piłkarskich reprezentacji młodzieżowych, który rozegrany został na stadionie Kujawiaka we Włocławku. Bramkę w 43. minucie zdobył Grzegorz Rasiak.

Pomimo fatalnej pogody na trybunach zjawili się ok. 3000 widzów, w tym 50-osobowa grupa fanów ze Szkocji, poubieranych w tradycyjne spódnice w kratę.

Spotkanie rozpoczęło się od groźnego ataku biało-czerwonych. W miarę upływu czasu przewagę uzyskali goście, lepiej czujący się na śliskiej murawie. Reprezentanci Polski starali się przyjmować Szkotów na własnej polowie, czując na ich błędy, a swojej szansy szukać w kontratakach. Gdy wszyscy oczekiwali na gwizdek, oznajmujący przerwę, Polacy zdobyli bramkę. Po wrzucie Nowaka fatalny błąd popełnił bramkarz Szkocji, który wypuścił piłkę z rąk, a Rasiak wbił ją do pustej bramki.

Polska wystąpiła w składzie: Andrzej Szyszko, Mirosław Sznajcner (45 Piotr Dziewicki), Marcin Nowak (45 Ireneusz Kowalski), Tomasz Ciesielski, Mariusz Lewandowski, Arkadiusz Glowacki, Marcin Wasilewski, Robert Kolendowicz (70 Mariusz Muszalik), Grzegorz Rasiak (65 Michał Łabędzki), Euzebiusz Smolarek (74 Łukasz Mierzejewski), Bartosz Ława.

Wyniki innych meczów towarzyskich U-21: Szwajcaria - Szwecja 2:2 (Gygax 22, Melunovic 39 - Prica 20, 45); Czechy - Belgia 7:0 (Pospisil 3, Urbanek 41, 61, Vachousek 80, Macek 84, 88, Zurek 89); Chorwacja - Grecja 2:2 (Sabolic 40, Klasnic 62 - Vakuftsis 53, Salpididis 90); Macedonia - Bułgaria 0:1 (Janew 36).

Wyniki meczów Młodzieżowych Mistrzostw Europy: Grupa 2: Holandia - Cypr 4:2 (Kuyt 8, Van der Gun 35, Knol 58, Van der Meyde 73 - Garpozis 45, 72); Grupa 3: Malta - Islandia 1:1 (Camenzuli 69 - Danielsson 5); Grupa 7: Austria - Francja 1:1 (Scharner 77 - Luyundula 42).

Formuła 1

Zapłacono z górą

Międzynarodowa Federacja Samochodowa (FIA) potwierdziła zawarcie 100-letniej umowy, przyznającej spółce SLEC komercyjne prawa do wyścigów samochodowych Formuły 1.

W oświadczeniu FIA napisano m.in., że holding SLEC posiada prawa przekazu i prawa komercyjne do zawodów Formuły 1 do 2010 roku.

Według wcześniejszych informacji - SLEC, której właścicielem jest wiceprezydent FIA, Bernie Ecclestone, zapłaciła za przedłużenie tych praw poza 2010 r. 360 milionów dolarów.

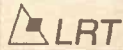
z bramki niemal do linii środkowej boiska, a kamera telewizyjna pokazała trenera Fergusona, wyraźnie rozbawionego tymi bramkarskimi zwyczajami Francuza.

Od chwili transferu Bartheza szacunek między obu panami jest obopólny. Zresztą bramkarz podkreśla przy każdej okazji, że inni piłkarze też bardzo szanują swego trenera, który ma zrezygnować z pracy z nimi pod koniec przyszłego sezonu.

CZWARTEK 26. IV

6.00 Dzień dobry
7.40 Prosto i jasno
7.50 S. „Okres przemian”
8.15 Program dla dzieci
17.00 Wiadomości (ros.)
17.10 Rozmowy wileńskie
17.25 Ekologia
17.45 Fotoakcja „Litwa – to ja”
17.50 Język litewski
17.55 Telekatalog
18.00 Wiadomości
18.10 Program dla dzieci
18.35 Magia sadu
19.00 S. „Okres przemian”
19.25 Loteria
19.30 To niemożliwe
19.50 Drogi. Samochody. Ludzie
20.15 Prosto i jasno
20.30 Panorama
20.55 Aktualny wywiad
21.05 Eurowizja
21.10 S. „Sukces”
22.00 Sport
22.10 „Kaukodromas”
22.20 Okres twórczy
22.45 Przestrzeń
23.10 W tym tygodniu w Sejmie
23.35 Wiadomości
23.40 Zbrodnia i kara

6.00 Poranne koło
8.00 S. „Bez domu jest źle”
8.25 S. „Dziki księżyc”
9.15 S. „Miłosne pocałunki”
10.05 Filmy anim. dla dzieci
10.50 Przebaczyć
11.35 Od... do
12.05 Niebezpieczna strefa
12.30 Komedie-parodia „Milczenie baraniny” – USA, 1994
14.25 S. „Babilon 5”
15.15 Filmy anim. dla dzieci
16.05 S. „Bez domu jest źle”
16.35 S. „Miłosne pocałunki”
17.25 A oto ja. Autoreklama
17.30 S. „Dziki księżyc”
18.30 Wiadomości rowerowe
18.45 Wiadomości
19.10 Nos
20.00 Wiadomości rowerowe
20.15 Strefa zagrożenia
20.50 Dramat krym. „Wydział zabójstw”
21.50 Wiadomości
22.05 A oto ja. Autoreklama
22.10 S. „Tropikalny upał”
23.00 Arena
23.45 Wiadomości rowerowe
23.55 Cztery koła
0.15 S. „Izba przyjęć”

5.55 Program muz.
6.50 Samochody
7.20 Twarze. Intrygi. Pogłoski
7.35 Krwawa fala
7.45 Przekrój

8.00 S. „Flipper”
8.45 S. „Luz Maria”
9.30 S. „Przygody Normana”
9.55 S. „Waleria”
10.45 S. „Miłosne sidła”
11.30 S. „Air America”
12.20 Program Matulevičiusa
12.50 S. hum. „Między Wilnem a Rio”
13.15 Narodowe właściwości grzybobrania
13.30 Corrida
14.50 Program muz.
15.50 S. „Flipper”
16.35 S. „Waleria”
17.30 S. „Przygody Normana”
17.55 S. „Luz Maria”
18.45 Twarze. Intrygi. Pogłoski
19.00 S. „Miłosne sidła”
19.45 Dzisiaj
20.10 Tydzień
20.45 Komedie muz. „Szaleństwo” – USA, 1978
22.45 Krwawa fala
22.55 S. krym. „Komandor”
23.45 Przekrój
24.00 Twarze. Intrygi. Pogłoski
0.15 Program Matulevičiusa
0.45 Thriller „Walka bez zasad”

3

6.10 Teleshop
6.26 Filmy anim. dla dzieci
7.35 Bez tabu
8.00 S. „Luisa Fernanda”
8.45 S. „Obejmij mnie”
9.30 S. „Uroczy i dzielni”
9.55 S. „Słoneczny patrol”
10.45 Teleshop
11.15 Przepisy Roberta
11.20 S. hum. „Grybauskasowie”
11.40 Niech żyje król
12.05 Zwirowana kamera
12.25 Komedie „I znów ty?”
12.50 S. „Biały parkan”
13.35 S. „Złota rączka”
14.00 S. „Medicopter”
14.45 Filmy anim. dla dzieci
15.40 S. „Słoneczny patrol”
16.25 S. „Uroczy i dzielni”
16.55 Przepisy Roberta
17.00 S. „Luisa Fernanda”
17.50 S. „Obejmij mnie”
18.45 Wiadomości
19.15 Sektor X
19.45 Magazyn sensacji
20.15 Dramat „Gwiazda wieczorna” – USA, 1996
22.00 Wiadomości
22.15 Komedie krym. „Agent bezpieczeństwa narodowego 2” – Rosja, 2000
23.20 S. „Złota rączka”
23.45 Bez tabu
0.10 Show Śapranauksasa
0.35 S. „Nowojorscy gliniarze”

16.35 Patrol drogowy
16.50 Model
17.25 Humor
18.00 Z Moskwy
18.30 Z Wilna
19.00 Moje kino
20.00 Wileńska Jutrzenka
20.15 Nie tylko dla smakoszy
20.30 Lekarz domowy
21.00 Skandale tygodnia
22.00 Z Wilna
22.20 kanał muz.

8.10 S. „Człowiek morza”
9.15 Puls Wilna
9.50 Wiadomości (pol.)
10.00 Film fab. „Wizyta damy” – Rosja
16.40 Film anim.
16.50 S. „Człowiek morza”
17.55 Oferta
18.00 Bądźmy zdrowi
18.20 Środek dla słabo słyszących
18.30 Puls Wilna
19.05 Wiadomości (pol.)
19.15 Europa dziś
19.45 Świat kobiety
20.15 Studio prawnicze
20.45 Oferta
21.00 Puls Wilna
21.35 Wiadomości (pol.)
21.45 Film fab. „Brazowy ptak” (1) – Białoruś, 1973

7.00 Wiadomości
7.15 S. „Powietrzne zamki”
8.15 Kto chce zostać milionerem?
9.15 S. dok. „Wszystkie podróże ekipy Cousteau”
9.40 Historia pewnego arcydzieła
10.00 Wiadomości
13.20 Sto procent
13.45 Do lat 16 i więcej
14.20 S. anim. „Pokemon”
14.25 Jeralasz
14.55 S. „Powietrzne zamki”
16.00 Wiadomości
16.25 Specjalny reportaż
16.55 Proces
17.40 S. „Paryski antykwaryusz”
18.45 Dobranoc, dzieci
19.00 Czas
20.00 Film fab. „34-y pośpieszny”
21.35 S. „Jazz”
22.45 Wiadomości
23.00 Zjawiska nadprzyrodzone

6.00 Wiadomości
6.30 Otwarta celnia
6.45 Prawosławny kalendarz
6.50 Czas lokalny
7.15 Film wojenny „Najemny morderca”
9.00 Wiadomości
9.30 S. „Santa Barbara”
15.00 Wiadomości
15.30 S. „Drogi cierpień”
17.00 S. „Kimisarz Rex”
18.00 Wiadomości
18.30 Czas lokalny
18.50 S. „Marsz Tureckiego”
20.25 S. dok. „Otwórzcie, milicja!”
21.00 Wiadomości
21.30 Czas lokalny
21.40 Rozmaitości
21.50 Dyżurna

jednostka
22.00 Wielki reportaż RTR
22.35 Film fab. „Niezczysta transakcja”
0.20 „Gorąca dziesiątka”

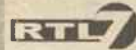
6.00 Kawa czy herbata
6.55 Gielda
7.00 Kawa czy herbata
7.30 Magazyn żeglarski
7.45 Kawa czy herbata
8.15 Krakowskie Przedmieście 27
8.30 Wiadomości
8.40 „Klan” – telenowela
9.05 „Psi świat” – film anim.
9.30 „Żywy Mateusza” – film fab.
10.45 Koncert galowy 22 Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu
12.00 Wiadomości
12.10 Grabieżcy i Ograbieni – reportaż
12.45 Wirtualne światy
13.10 „Klan” – telenowela
13.35 Gość Jedyńki
13.45 Sportowy tydzień
14.35 Camerata – magazyn muz.
15.00 Wiadomości
15.10 Złote przeboje, cz. 1 – koncert
16.00 Rozmowy Jerzego Markuszczyńskiego z Jackiem Kuroniem
16.10 Impresje: Marc Chagall
16.20 Rozmowy Hulaj Duszy
16.30 S. „Janka”
17.00 Teleexpress
17.20 Gość Jedyńki
17.35 Bajeczki Jedyńki
17.50 Kłamstwo katechety – program hist.
18.20 Teleshop
18.35 „Klan” – telenowela
19.00 Wieści polonijne
19.15 Dobranocka
19.30 Wiadomości
19.55 Pogoda
19.58 Sport
20.00 S. „Sukces”
20.30 Dalecy – Bliscy – program publ.
21.00 Podwodna Polska: Wraki Bałtyku, cz. 1
21.30 Iga Cembrzyńska: największe przeboje
22.30 Panorama
22.50 Sport-telegram
23.00 „Serce za służą” – film dok.

23.25 Orkiestra Św. Mikołaja
23.45 Forum – program publ.
0.30 Monitor Wiadomości

6.00 Piosenka na życzenie
7.00 S. anim. „Pokemon”
7.25 Polityczne graffiti
7.40 S. przyg. „Słoneczny patrol”
8.35 S. sensac. „Strażnik Teksasu”
9.30 S. „Zbuntowany Anioł”
10.20 S. obycz. „Cud miłości”
11.15 S. obycz. „Słodką trucizną”
12.05 „Zakrecony” – film fab.
12.35 S. obycz.

„Adam i Ewa”
13.05 Disco Relax
14.05 Idź na calość
15.00 S. anim. „Casper”
15.30 Informacje
15.55 S. przyg. „Xena, wojownicza księżniczka”
16.45 S. sensac. „Strażnik Teksasu”
17.45 S. obycz. „Cud miłości”
18.40 Informacje + Kurier TV
19.10 S. „Zbuntowany Anioł”
20.00 Dwa światy
20.30 S. obycz. „Adam i Ewa”
21.00 „Misja w czasie” – film fab.
21.30 Losowanie LOTTO
21.55 S. sensac. „Nikita”
22.45 Informacje i biznes informacie
23.05 Prognoza pogody
23.10 Polityczne graffiti
23.25 S. komed. „Przyjaciele”
23.55 „Burzliwa okolica” – film fab.
2.40 Muzyka na bis

6.00 Teledyski
7.00 Odjazdowe kreskówki
9.30 Śmieć się razem z nami
10.00 „Izabella” – telenowela
10.50 „Perla” – telenowela
11.40 W akcji – magazyn sensacji
12.25 Teleshopping
13.25 S. polic. „Gliniarze na motorach”
14.20 „Izabella” – telenowela
15.10 Odjazdowe kreskówki
17.35 S. polic. „Gliniarze na motorach”
18.30 W akcji – magazyn sensacji
19.00 S. med. „Wzywam dr. Brucknera”
20.00 S. krym. „Columbo”
21.30 „Wyspa Jekyll” – thriller
23.15 S. med. „Wzywam dr. Brucknera”
0.10 S. krym. „Columbo”
1.25 „Wyspa Jekyll” – thriller
3.00 Teleshopping

6.00 Strefa P
7.00 Super VIP
7.30 Muzyczne listy
8.30 S. anim. „Garfield”
9.00 S. anim. „Saber Rider”
9.30 S. sensac. „Pacific Blue”
10.20 S. komed. „Jak pan może, panie doktorze?”
10.45 S. komed. „Świat według Kiepskich”
11.15 Dwa światy
11.30 S. komed. „Ja się zastrzele!”
12.00 S. komed. „Jak dwie krople czekolady”
12.30 S. krym. „Matlock”
13.25 Super VIP
13.55 Strefa P
14.45 Muzyczne listy

15.45 S. dla dzieci „Super Mario Brothers”
16.15 S. anim. „Spiderman”
16.45 S. komed. „Jak dwie krople czekolady”
17.15 Dwa światy
17.45 Dziennik
18.00 S. komed. „Przygody rodziny Adamsów”
18.30 S. sensac. „Był sobie złodziej”
19.30 S. komed. „Różowe lata siedemdziesiąte”
20.00 „Pamięć absolutna” – film sensacyjny
22.25 S. komed. „Świat według Kiepskich”
23.00 Dziennik i informacje sportowe
23.15 Dwa światy
24.00 „Kosmiczni najeźdźcy” – film SF
1.40 Spokajmy się
2.10 Muzyczne listy
3.10 Muzyczny VIP

6.30 Kawa czy herbata?
6.55 Gielda
7.00 Kawa czy herbata?
7.30 Teleshop
7.45 Kawa czy herbata?
8.15 Krakowskie Przedmieście 27
8.30 Wiadomości
8.40 Prognoza pogody
8.45 S. anim. „Mój przyjaciel Torbek”
9.15 Bajeczki Jedyńki
9.25 S. anim. „Wesola matematyka”
9.40 Bajeczka o pilce Oli
10.00 S. krym. „Barnaby Jones”
10.50 Mamy dziecko
11.15 Chleba naszego powszedniego
11.35 Z kamerą wśród zwierząt
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes
12.20 Horyzonty
12.45 „Klan” – telenowela
13.10 „Złapać oddech” – film dok.
13.40 Wyrzucić chorobę: Rak piersi – magazyn med.
14.00 360 stopni dookoła ciała
14.20 The Lost Secret
14.35 Po pierwsze – środowisko
15.00 Wiadomości
15.10 Raport z demokracji
15.30 Auto-mix – magazyn
15.45 Babiniec
16.05 Rower Błażeja
16.30 „Moda na sukces” – telenowela
17.00 Teleexpress
17.20 Gość Jedyńki
17.30 S. obycz. „Plebanią”
18.00 Dwadzieścia jeden
18.35 S. obycz. „Więzy krwi”
19.00 Wieczorynka
19.15 Jutro weekend
19.30 Wiadomości
20.10 S. krym. „Seksja specjalna”
21.00 Sprawa dla reportera
21.40 Tygodnik polityczny Jedyńki
22.30 Monitor Wiadomości
23.00 Sportowy flesz
23.05 Czas na dokument

TV 4

20.00

Pamięć absolutna

Film sensacyjny, USA, 1990, reż. Paul Verhoeven, wyk.: Arnold Schwarzenegger, Sharon Stone.

Akcja filmu rozgrywa się w 2075 roku. Robotnik budowlany Quaid nawiedzany jest przez kosmarmy, które uświadamiają mu, że wcale nie jest tym, za kogo się uważa. Bohater odkrywa w sobie podwójną osobowość. W rzeczywistości jest on bowiem wybitnym agentem z Marsa, dysponującym tajemną wiedzą, która miała być właściwie wymazana podczas implantacji mózgu. Wkrótce wyrusza na skolonizowany przez Ziemian Mars, gdzie spotyka się z działalnością tajemniczej organizacji.

11 K

21.45

Brazowy ptak

Film fab., Białoruś, 1973, reż. N. Kalinin, wyk.: O. Szewkunienko, W. Diczkowski.

Nie ma nic ciekawszego dla chłopców i dziewczynek wszystkich czasów i narodów nad poszukiwanie ukrytych skarbow. I chociaż skarby są dobrze ukryte z pomocą tajemniczego brazowego ptaka, obowiązkowo należy je odnaleźć. Akcja filmu toczy się w pierwszych latach powojennych.

Serwis

MIKROBUSÓW

ciężarówek i samochodów osobowych

1. Sprawdzenie i remont hamulców (stanowisko jak w punktach Przeglądu Technicznego)
2. Sprawdzenie podwozi i układu kierowniczego na stanowisku diagnostycznym
3. Naprawa podwozi i układu kierowniczego
4. Komputerowe ustawianie kół z zastosowaniem lasera
5. Remont bieżący i kapitalny silników wysokoprężnych
6. Mierzenie sprężenia w silnikach
7. Sprawdzenie i wymiana wtryskiwaczy do silników wysokoprężnych
8. Naprawa rozruszników i prądnic
9. Wymiana tłumików
10. Regulowanie świateł
11. Montowanie, wyważanie i naprawa opon
12. Wymiana oleju

Tel.: 62 75 85, 62 85 21

Godziny pracy:

8-21 8-22 8-22 8-22 8-22 8-21

Przelotne deszcze

Dziś na Litwie zachmurzenie z przejaśnieniami. Przelotne deszcze, możliwe z grzmotem. Wiatr zmienny, 3-8 m/sek.

Temperatura w nocy 4-9, w dzień 15-20 stopni ciepła.

W piątek lokalne opady deszczu. Temperatura w nocy 3-8, w dzień 10-15 stopni ciepła.

Nowy hotel w pobliżu Sejmu

Pięć nowoczesnych komfortowo urządzonych apartamentów
Sala konferencyjna
Parking strzeżony
Łączność: telefon, faks, internet
Śniadanie
Visa, EC/MC, Globus

Tel./faks 370 2 75 24 95
E-mail: arsviva@post.omnitel.net
Liubarto 17, Vilnius 2004, Lietuva

HOTEL ARS VIVA

URL: <http://www.omnitel.net/arsviva>

Kalendarium

* Czwartek (26.IV) jest 116 dniem 2001 roku. Do końca roku pozostało 249 dni.

* Znak Zodiaku - Byk.

* Imieniny: Klaudiusza, Marceliny, Marzeny.

* Wschód Słońca - 4.51, zachód - 19.43. Długość dnia 14 godzin 52 min.

* Księżyc. Nów - od 23 kwietnia.

Wyniki losowania z dnia 24 04 2001

03 06 08 12 16 20 21 23 26 29
34 37 40 42 43 45 46 48 50 54

03 05 09 21 22 24 + 28
6 liczb - 204919 Lt, 5 +1 liczb - 2976 Lt,
5 liczb - 386 Lt, 4+1 liczb - 289 Lt,
4 liczby - 11 Lt, 3+1 liczby - 5 Lt

DROBNE

Organizujemy wyjazd do Szwecji na zbiór jagód leśnych. Tel. 8-287-56301, 73 35 01 w dniach pracy.

Specjalistyczne przedsiębiorstwo „ART-Stilius” oferuje usługi fotograficzne, w zakresie wideo oraz montaż wideo.
Tel. 26 56 32, 8-287-63754.

Odnawianie, produkcja, wstawianie drzwi oraz mebli do przedpokoju. Vilnius, tel. 75 41 36 (od godz. 17.00 do 22.00), 8-289-48614, Stanisław.

Sprzedam dom z wygodami w Sołecznikach. Są budynki gospodarcze. Tel. 8-250-44266, Sołeczni-ki 4090.

Kobieta poszukuje pracy. Vilnius, tel. 40 52 33

Udzielam korepetycji z jęz. angielskiego, tłumacząc teksty z lub na jęz. angielski, polski, litewski i rosyjski. Przepisuję teksty na komputerze. Vilnius, tel. 75 59 84.

Film i zdjęcia weselne. Dobra jakość, atrakcyjna cena. Tel. 70 83 04, 61 35 82.

Kupię stare książki, monety, medale i banknoty (papierowe). Tel. 32 80 93.

Produkujemy sosnowe drzwi plyninowe. Mierzymy, przywozimy i wstawiamy. Vilnius, tel. 38 50 41.

Niedrogo i fachowo filmuję i fotografuję różne uroczystości. Vilnius, tel. 64 51 27.

Sprzedam działkę (9,8 a) za Niemenczynem. Tel. 71 08 32.

zaprasza codziennie o godz. 17 min. 30 do słuchania na falach

FM-105,1 Mhz

audycji w języku polskim

Życzymy dobrego odbioru!

Sprzedaję drewniany dom nieopodal wsi Bujwidze. Nadaje się dla gospodarstwa. Tel. 54 15 10.

Kobieta poszukuje dowolnej pracy. Vilnius, tel. 46 88 70.

Sprzedam działkę (6 arów) niedaleko Skojdziszek. Vilnius, tel. 71 08 32.

Sprzedam używany, w dobrym stanie regał „AINA” (500 Lt). Tel. (8 22) 41 85 05.

Sprzedam 2-pokojowe mieszkanie w centrum Podbrodzia albo zamienię na dom na wsi. Vilnius, tel. 30 84 59.

Sprzedam sadzarkę ziemniaczaną. Vilnius, tel. 47 97 72 (od godz. 19.00), prosić Piotra.

Centrum szkolenia kierowców

Kategorie

A B C1 C
D1 D BE CIE CE

Zajęcia w językach litewskim i rosyjskim

Nieodpłatnie:

- Literatura
- Nowy program komputerowy

9.00-19.00 10.00-14.00

ul. A. Kojełavičiaus 188, tel. 67 77 14

“Kurier Wileński” – w każdym polskim domu

Wydanie codzienne – indeks 0044

1 mies.	3 mies.	7 mies.
20 Lt	60 Lt	140 Lt

Dla inwalidów I i II grupy, emerytów i mieszkańców wsi – indeks 0227

1 mies.	3 mies.	7 mies.
17 Lt	51 Lt	119 Lt

Wydanie magazynowe (24 strony) indeks 0172

1 mies.	3 mies.	7 mies.
5 Lt	15 Lt	35 Lt

“Kurier Wileński” można zaprenumerować w każdym urzędzie pocztowym

Wydanie codzienne w księgarniach
S.Korczyńskiego (Aušros Vartų 9),
“Elephas” (Olandų 3), w szkołach

Wydanie codzienne w redakcji

1 mies.	3 mies.	7 mies.	1 mies.	3 mies.	7 mies.
14 Lt	42 Lt	98 Lt	13 Lt	39 Lt	91 Lt

Prenumerata dla czytelników w Polsce

wydanie codzienne			wydanie magazynowe		
1 mies.	3 mies.	7 mies.	1 mies.	3 mies.	7 mies.
65 PLN	195 PLN	455 PLN	24 PLN	72 PLN	168 PLN

Konto bankowe: Bank Polska Kasa Opieki SA, I Oddział w Suwałkach, nr. 12401848-07711150 -2700- 401112- 001-0000, VŠ.l. “Vilnijos žodis” z dopiskiem “prenumerata”

Prenumerata dla czytelników za granicą

wydanie codzienne			wydanie magazynowe		
1 mies.	3 mies.	7 mies.	1 mies.	3 mies.	7 mies.
15 USD	45 USD	105 USD	6 USD	18 USD	42 USD

Konto bankowe: Lietuvos Žemės Ūkio Bankas, Vilniaus skyrius, b/k 260101424, nr. 101700650, VŠ.l. “Vilnijos žodis”

O prenumeracie zagranicznej prosimy poinformować redakcję: fax. 60 84 45, e-mail: kolport@kurierwilenski.lt

Biuro Analizy Problemów i Konsultacji Międzynarodowego Centrum Badań Naukowych i Edukacji udziela fachowej pomocy prawnej i technologicznej w sprawach zwrotu właścicielom mienia – ziemi, lasów, zbiorników wodnych, budynków mieszkalnych oraz gospodarczych.
Bezpłatnych konsultacji udzielamy we wtorki i czwartki w godz. 14-19 w Domu Polskim, ul. Naugarduko 76, pok. 201, tel. 333 663.
Informacja pod tel. 601 151.

Stale kupujemy konie i siano

Zwracać się:
tel. 32 03 60.8 299 92554,
8 285 53045
codziennie

KUPON BEZPŁATNEGO OGŁOSZENIA
Osobiste ogłoszenia (do 10 słów) wydrukujemy nieodpłatnie

Wypełniony kupon prosimy przesać na adres redakcji z dopiskiem “Dział reklamy”:
Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius

Tekst ogłoszenia _____
_____

telefon, (kod miasta) _____

KURIER WILEŃSKI Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius KURIER WILEŃSKI Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius KURIER WILEŃSKI

<p>KURIER WILEŃSKI</p> <p>Redaktor naczelny Zygmunt Zdanowicz</p> <p>e-mail: redaktor@kurierwilenski.lt</p> <p>tel. 60 84 44 fax. 60 84 45</p>	<p>Wydawca Vš. l. “Vilnijos Žodis” Dyrektor spółki Roman Baranowski (tel. 60 84 48) Adres: Birbynių g. 4a 2030 Vilnius Lietuvos Respublika Indeks 0044 SL 322 ISSN 1392-0405 Drukuje SA “Spauda”</p>	<p>Aleksander Borowik — zastępca redaktora naczelnego (tel. 60 84 47); Zespół dziennikarzy: Krystyna Adamowicz — szkolnictwo, “Kolumna Kombatancka”, Helena Gładkowska — stolica, Danuta Kamilewicz — “Pocopotek”, Paweł Kobak, Stanisław Tarasiewicz — polityka, Sabina Kozłowska — zdrowie, Irena Litwin — praworządność, Andrzej Łakis — sport, Irena Mikulewicz — “Samo życie”, Andrzej Pukszo — kultura, Julitta Tryk — gospodarka, Anna Bartoszewicz — “Na luzie” (tel. 60 84 46, 60 84 47, e-mail: redaktor@kurierwilenski.lt). Jadwiga Podmostko — korespondent na rej. wileński, Piotr Ryngiewicz — korespondent na rej. sołecznički, tel. 8 - 250 - 52780, Zenon Samulewicz — korespondent na rej. święciariški, Alina Sobolewska — korespondent na rej. trocki, Krzysztof Szczepanik — korespondent na obwód kaliningradzki, Marian Paluszkiwicz — fotoreporter (tel. 60 84 48). Wanda Zajęczkowska — sekretarz redakcji, Marian Sipowicz — zastępca sekretarza redakcji (tel. 60 84 48, e-mail: sekret@kurierwilenski.lt). Walerian Butkiewicz, Roman Ostroch, Lucja Stankevičiūtė — łamanie komputerowe (tel. 60 84 48), Zbigniew Markowicz — promocja (tel. 60 84 44), Dariusz Guszczka — reklama (tel. 60 84 44, e-mail: reklama@kurierwilenski.lt), Roland Juchniewicz — kolportaż — prenumerata (tel. 60 84 44, e-mail: kolport@kurierwilenski.lt). Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzegamy sobie prawo skracania i adustacji tekstów nie zamówionych. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbiczne z opinią redakcji.</p>
	<p>P. o. redaktora naczelnego Aleksander Borowik</p>	